

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

28 ביולי 2014

888

א' באב התשע"ד

עמוד

הצעת חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (תיקון מס' 7), התשע"ד-2014 964

הצעת חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (תיקון מס' 7), התשע"ד-2014

1. תיקון שם החוק. בחוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח-1957¹ (להלן – החוק העיקרי), בשם החוק, במקום "הניקוז" יבוא "ניהול הנגר".

ד ב ר י ה ס ב ר

בנוסף, מוצע להקים "מועצה ארצית לניהול נגר", שבמסגרתה יינתן ביטוי לכלל האינטרסים המושפעים מניהול הנגר.

על פי המוצע תכין הרשות הארצית לניהול נגר תכנית אב לטיפול בנגר בכל שטחי המדינה וכל רשות אגנית תגיש לאישור המועצה הארצית תכנית אב ותכנית עבודה שנתיות לטיפול בנגר באגן ההיקוות שבאחריותה. הוראות אלה מטרתן להבטיח טיפול יעיל ואפקטיבי יותר בניהול הנגר בישראל.

הבהרת גבולות האחריות – חלוקת האחריות והסמכות להסדרת הניקוז בין הרשויות האגניות (היינו – הרשויות שאחראיות להסדרת הטיפול בנגר באזורי הניקוז המוגדרים בחוק) לבין הרשויות המקומיות, כפי שהיא קבועה כיום בחוק, אינה ברורה דיה, בכל הנוגע לשטח שבתחומי יישובים. אי-בהירות זו גורמת לחקלות ולוויכוחים בשאלת האחריות. מוצע על כן להבהיר בחוק באופן ברור את חלוקת האחריות בין הרשויות השונות.

תקציב – מבקר המדינה התריע כי לאורך השנים לא הושקעו תקציבים מספקים כנדרש להסדרת תשתית הניקוז במדינה, וכי "תשתית הניקוז במדינה הוזנחה זה שנים ולא הושקעו הסכומים הנדרשים בתכנונה, בהסדרתה, בפיתוחה ובתחזוקתה" (ר' דוח ביקורת של מבקר המדינה משנת 1993 על תשתיות הניקוז במדינה, עמ' 13 לדוח).

אחת הסיבות המרכזיות לבעיה זו נעוצה בהסדר הקבוע בחוק לגבי מימון הוצאות של פעולות ניקוז המבוצעות על ידי רשויות הניקוז. לפי ההסדר הקבוע בחוק, רשות הניקוז, שבהתאם לחוק הקיים רוב חברי הנהלתה הם נציגי הרשויות המקומיות, היא המוסמכת להחליט מה יהיה גובה התשלום שבו יישאו הרשויות המקומיות שבתחומה, לכיסוי הוצאות אלה. בחלק מן המקרים הרשויות המקומיות אינן מעבירות תקציב מספיק לרשות הניקוז האגנית. לפיכך מוצע לתקן את החוק גם בהיבט זה.

יובהר כי בחוק הקיים יש סוגיות נוספות הראויות לבחינה מחודשת, אשר טרם טופלו במסגרת התיקון המוצע. ואולם אין מקום לעכב את תיקון החוק עד להשלמת בחינת כל הוראותיו בשל חשיבות עיגונם של ההסדרים המוצעים.

סעיף 1 מוצע לשנות את שם החוק כך שבמקום "ניקוז" יבוא "ניהול נגר". כאמור לעיל בחלק הכללי לדברי ההסבר, ביטוי זה מתאים יותר לראייה הנהוגה כיום, שלפיה אין לראות במי הנגר מטרד בלבד, שדרך הטיפול

כללי חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח-1957 (להלן – החוק או חוק הניקוז), נחקק בשנת 1957 ומאז לא נערכו בו שינויים מהותיים.

בעת חקיקת החוק, נדרשה הסדרת הניקוז בעיקר לצורך הגנה על שטחים חקלאיים. ואולם מאז חקיקת החוק ועד היום חלו שינויים רבים בפני השטח – השטח הבנוי למגורים והשטחים המיועדים לתעשייה ולתשתיות פיזיות (כבישים, מגרשי חניה וכו') גדלו על חשבון שטחים פתוחים וחקלאיים שבהם יכלו לחלחל מי הנגר העילי. כתוצאה מכך גדלו מאוד כמויות מי הנגר העילי שזורמות לנחלים וגדלה עוצמת הזרימה שלהם. תהליך העיוור המואץ בעיקר במישור החוף, קירב לנחלים אזוריים מאוכלסים בצפיפות רבה (ר' דוח ביקורת של מבקר המדינה משנת 1993 על תשתיות הניקוז במדינה, עמ' 13 לדוח).

כמו כן, להסדרה איכותית של נושא הניקוז השפעה גם על היבטים רבים נוספים הנוגעים לכלל הציבור, כגון מניעת מפגעים בריאותיים וסביבתיים, שמירה על הטבע, ניצול מים לטובת משק המים לכלל השימושים ועוד היבטים הקשורים לתחומי אחריות של משרדי ממשלה שונים.

התפתחויות אלה מחייבות ראשית לכול ניסוח עדכני של מטרות החוק וכן החלפת המונח "ניקוז" במונח "ניהול נגר". ביטוי זה מתאים יותר לראייה הנהוגה כיום, שלפיה אין לראות במי הנגר מטרד בלבד, שדרך הטיפול היחידה בו היא הרחקתו לים למניעת נזקים, אלא כמשאב שניתן לנצל לצורכי משק המים, לשמירה על הטבע ועוד.

בנוסף, התעוררו במהלך השנים נושאים רבים נוספים המחייבים את עדכון החוק, ובהם:

ריכוז סמכויות – כיום, סמכויות שונות הקבועות בחוק נחלקות בין שר החקלאות ופיתוח הכפר למנהל רשות המים. חלוקה זו נקבעה בתקופה שבה נציב המים (השם הקודם של מנהל רשות המים), היה עובד משרד החקלאות וכפוף לשר החקלאות. לפני כמה שנים הוקמה רשות המים (ר' תיקון מס' 22 לחוק המים, התשי"ט-1959, בסעיף 39 לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2006, התשס"ו-2006), והיא כפופה היום לשר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים. חלוקת סמכויות זו פוגעת קשה ביכולת של הממשלה לטפל כיוצא בנשוא ניהול הנגר. לפיכך מוצע להקים בתוך משרד החקלאות גוף שייקרא "הרשות הארצית לניהול נגר", ולהעמיד בראשה מנהל אשר לו יועברו מרבית הסמכויות המוקנות כיום למנהל רשות המים בנושא הניקוז.

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 4; התשס"ט, עמ' 221.

"פרק א': פרשנות ומטרה"

תיקון סעיף 1

3. בסעיף 1 לחוק העיקרי –

- (1) ההגדרות "ניקוז" ו"מפעל-ניקוז" – יימחקו;
- (2) לפני ההגדרה "בית דין לענייני מים" יבוא:
"אזור ניקוז" – שטח שהשר הכריז עליו כאזור ניקוז לפי חוק זה;
"אתר האינטרנט של המשרד" – אתר האינטרנט של משרד החקלאות ופיתוח הכפר שכתובתו: www.moag.gov.il;²
- (3) לפני ההגדרה "חוק המים" יבוא:
"חוק גנים לאומיים" – חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998;²
- (4) אחרי ההגדרה "חוק המים" יבוא:
"חוק התכנון והבנייה – חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965;³
"טיפול בנגר" – ריכוז, אגירה, הובלה או הרחקה של נגר, וכל פעולה אחרת לגביו, שנועדו להגשים את מטרת החוק, למעט פעולות שמטרתן ניצול מרבי ויעיל של נגר לשם הבטחת השימושים השונים בו בתחום משק המים;³
- (5) במקום ההגדרה "מנהל הרשות הממשלתית" יבוא:
"מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב" – מנהל הרשות הממשלתית שמונה לפי סעיף 124 לחוק המים;
"מנהל הרשות הארצית" – מנהל הרשות הארצית שמונה לפי סעיף 33(ב);
"מפעל ניקוז" – מפעל לטיפול בנגר שהוקם לפי פרק ז';

ד ב ר י ה ס ב ר

ייעשה בהתאם למטרת החוק ובהתחשבות בכלל ההיבטים הנוגעים לעניין.

להלן נוסח ההגדרות "ניקוז", "מפעל ניקוז" ו"מנהל הרשות הממשלתית" שמוצע לבטלן או להחליפן:

"ניקוז" – כל פעולה שמטרתה לרכז, לאגור, להוביל או להרחיק מים עיליים או אחרים המזיקים או העלולים להזיק לחקלאות, לבריאות הציבור, לפיתוח הארץ או לקיום שירותים סדירים במדינה, לרבות ייבוש ביצות והגנה בפני שטפונות ומניעתם, אך למעט טיפול במי ביוב, וכן ניצול מרבי ויעיל של מים עיליים או אחרים, שנעשתה לגביהם פעולה כאמור, לשם הבטחת השימושים השונים בהם בתחום משק המים;

"מפעל ניקוז" – מפעל ניקוז שהוקם באזור ניקוז לפי הפרק הרביעי;

"מנהל הרשות הממשלתית" – מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב, שמונה לפי סעיף 124 לחוק המים.

היחידה בו היא הרחקתו לים למניעת נזקים, אלא כמשאב שניתן לנצל לצורכי משק המים, לשמירה על הטבע ועוד.

סעיפים בעקבות הוספת פרקים חדשים לחוק, כמוצע 2, 5, 8, 41, מוצע לערוך מחדש את מבנה החוק ואת כותרות הפרקים הקיימים בו היום. 54 ו-60.

סעיף 3 מוצע לתקן את סעיף ההגדרות בחוק ולהוסיף, בין השאר, הגדרה למונח "מי נגר" כדי להבהיר באילו מים בא החוק, בנוסחו המוצע, לטפל – מי משקעים הזורמים או נקווים על פני הקרקע וכן מים אחרים הזורמים בעורק. הגדרת "ניקוז" שבחוק הקיים מתייחסת ל"מים עיליים או אחרים", ואולם ביטוי זה הוא רחב מדי, ומוצע להטיל על רשויות הניקוז לטפל רק במי נגר לפי ההגדרה המוצעת – כפי שגם מיושם החוק בפועל מאז נחקק.

לצד זאת מוצע לבטל את ההגדרה "ניקוז" ולקבוע במקומה הגדרה ל"טיפול בנגר". בהתאם להגדרה המוצעת, הטיפול במי הנגר לפי החוק, בנוסחו המוצע,

² ס"ח התשנ"ח, עמ' 202.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

"נגר" – מי משקעים הזורמים או נקווים על פני הקרקע וכן מים אחרים הזורמים בעורק;

"עורק ראשי" – עורק שקבעה המועצה הארצית כעורק ראשי לפי סעיף 2א(2);

"רשות אגנית" – כמשמעותה בסעיף 3ה;

"הרשות הארצית" – הרשות הארצית לניהול נגר שהוקמה לפי סעיף 3ב;

"הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים" – כהגדרתה בחוק גנים לאומיים;

"השר" – שר החקלאות ופיתוח הכפר;

"השרים" – שר החקלאות ופיתוח הכפר ושר האוצר.

הוספת סעיף 1א 4. אחרי סעיף 1 לחוק העיקרי יבוא:

1א. מטרתו של חוק זה להסדיר את הטיפול בנגר בישראל, כדי למזער נזקי שיטפונות לנפש, לרכוש או לקיומם של שירותים סדירים במדינה, מתוך התחשבות בצורכי משק המים, בשמירה על בריאות הציבור ובהגנה על הסביבה, ובכלל זה על ערכי טבע ונוף.

הוספת כותרת פרק ב' 5. אחרי סעיף 1א לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ב': מועצה ארצית לניהול נגר".

החלפת סעיפים 2 ו-3 6. במקום סעיפים 2 ו-3 לחוק העיקרי יבוא:

2. "הקמת המועצה הארצית לניהול נגר מוקמת בזה מועצה ארצית לניהול נגר (להלן – המועצה הארצית).

2א. אלה תפקידי המועצה הארצית:

(1) לאשר את תכניות העבודה השנתיות שהכינו הרשויות האגניות ואת התקציב הנדרש לביצוען, בהתאם להוראות סעיף 3ח;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 מוצע להוסיף סעיף מטרה לחוק. כפי שעולה מדברי ההסבר להצעת החוק בנוסחו הקיים (ר' הצעות חוק התשי"ז, עמ' 254), מטרתו המרכזית היתה להקטין את הנזקים שנגרמו לשטחים חקלאיים כתוצאה משיטפונות. כפי שצוין לעיל בחלק הכללי לדברי ההסבר, מאז נחקק החוק חלו שינויים רבים בפני השטח, המחזקים את הצורך בהסדרת הניקוז בראש ובראשונה לשם מניעת פגיעה ברכוש ובנפש ולצמצום הפגיעה באורח החיים התקין של כלל הציבור.

לפיכך, מוצע להבהיר במסגרת סעיף המטרה שייחוסף לחוק, כי מטרתו של החוק למזער נזקי שיטפונות לנפש, לרכוש או לקיומם של שירותים סדירים במדינה.

מתוך ההבנה שקיימים היבטים נוספים המושפעים מאופן הטיפול במי נגר, מובהר בנוסח המוצע כי על הטיפול בנגר להיעשות מתוך התחשבות בצורכי משק המים, בשמירה על בריאות הציבור ובהגנה על הסביבה, ובכלל זה על ערכי טבע ונוף.

סעיף 6 לסעיפים 2 עד 2ב המוצעים

סעיפים 2 ו-3 לחוק מקימים היום את המועצה הארצית לענייני ניקוז וקובעים את סדרי עבודתה, וזה נוסחם:

"מועצה לענייני ניקוז

2. (א) לענין חוק זה תהיה מועצה ארצית לעניני ניקוז (להלן – המועצה) ליעץ לשר החקלאות בדבר –

(1) הכרזה על אזור ניקוז;

(2) אישור תכניות ניקוז על ידי רשויות ניקוז;

(3) כל ענין אחר של מדיניות כללית הכרוך בביצוע חוק זה.

(ב) הרכב המועצה יהא –

(1) מנהל הרשות הממשלתית, והוא יושב ראש המועצה;

- (2) לקבוע עורקים שהם בעלי חשיבות מיוחדת, כעורקים ראשיים, בשם לב בין השאר, לגודל הספיקה בעורקים, לרמת הסיכון הנובעת מהם ולגודל האגן שהם מנקזים;
- (3) להורות לרשות אגנית לתכנן ולבצע מפעל ניקוז בעורק ראשי העובר בתחומה;
- (4) לבצע כל פעולה נוספת שהיא הוסמכה לבצע לפי חוק זה.

הרכב המועצה הארצית 2.ב. (א) במועצה הארצית יהיו 11 חברים, והם:

- (1) נציג ציבור בעל ידע ומומחיות בתחום פעילותה של המועצה, שאינו עובד רשות אגנית או בעל תפקיד ברשות אגנית, שימנה השר, והוא יהיה יושב ראש המועצה;
- (2) מנהל הרשות הארצית, והוא יהיה ממלא מקום יושב ראש המועצה;
- (3) מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב או עובד בכיר מעובדי הרשות שמינה לעניין זה;
- (4) המנהל הכללי של המשרד להגנת הסביבה או עובד בכיר מעובדי משרדו שמינה לעניין זה;

ד ב ר י ה ס ב ר

חקלאיים. ואולם כיום הרכב המועצה אינו נותן ביטוי הולם למכלול ההיבטים שיש לבחון בעת קבלת החלטות בענייני ניקוז. נציגי ארגונים חקלאיים ונציגי רשויות ניקוז ורשויות מקומיות, המכהנים כיום כחברים במועצה ולמעשה הם רוב בה, מייצגים שיקולים מקומיים או מגזריים שאינם מספקים לשם קבלת החלטות מיטביות בתחום הניקוז – תחום בעל היבטים ארציים המשפיעים, כאמור, על כלל הציבור, בתחומי חיים רבים.

לפיכך מוצע לשנות את הרכב המועצה, כך שבראשה יעמוד נציג ציבור בעל ידע ומומחיות בתחומי פעילותה של המועצה, וחבריה יהיו נציגים בכירים של משרדי הממשלה האחראים על ההיבטים המרכזיים שיש לשקול בענייני ניהול הנגר, וכן נציגי ציבור נוספים. יובהר כי בהרכב המועצה ניתנה תשומת הלב לייצוג מאוזן של כלל ההיבטים הרלוונטיים, ולפיכך לכל גוף ממשלתי רלוונטי יהיה נציג אחד במועצה.

בנוסף, בהתאם לסעיף 2 לחוק הנוכחי, המועצה הארצית היא גוף מייצג בלבד לשר החקלאות ופיתוח הכפר. בהמשך לשינוי המוצע בהרכב המועצה, מוצע להקנות לה סמכויות לגבש את המדיניות בתחום ניהול הנגר ולאשר תכניות ליישומה בפועל, כגון הסמכות לאשר תכניות עבודה שנתיות של הרשויות האגניות, ולאשר באופן פרטני כל תכנית למפעל ניקוז. כך יובטח כי בטרם תאושר תכנית למפעל ניקוז, ייבחן הצורך בו ויילקחו בחשבון ההיבטים השונים המושפעים על ידו, בידי הגורמים המקצועיים השונים האמונים עליהם.

(2) 8 נציגים שיתמנו על ידי הממשלה;

(3) 12 חברים שאינם נציגי הממשלה ושיתמנו על ידי שר החקלאות ובהם 8 נציגים של ארגונים חקלאיים יציגים.

סדרי העבודה של המועצה

3. (א) המועצה רשאית לאצול מסמכויותיה לועדות משנה.

(ב) המועצה תמנה הן מבין חבריה והן משאינם חברה ועדה הנדסית שתבדוק תכניות ניקוז מבחינה הנדסית.

(ג) שום פעולה של המועצה או של ועדה מועדונית לא תיפסל מחמת זה בלבד שבשעת הפעולה היה מקומו של אחד החברים פנוי מכל סיבה שהיא.

(ד) המועצה תקבע בעצמה את סדרי העבודה והדיונים שלה ושל ועדותיה, לרבות המנין החוקי שלהן, במידה שהדבר לא נעשה בתקנות על ידי שר החקלאות.

מוצע לשנות את הרכב המועצה הארצית לענייני ניקוז שהוקמה לפי סעיף 2 לחוק הקיים, לשנות את שמה ל"מועצה הארצית לניהול נגר" (להלן – המועצה הארצית) ולהקנות לה סמכויות רחבות יותר.

כפי שקובע החוק, בסעיף 2 בנוסחו היום, הרכב המועצה כולל, בין השאר, 8 נציגים של ארגונים חקלאיים יציגים. הרכב זה היה מתאים בעת חקיקת החוק, שעה שהסדרת הניקוז נדרשה בעיקר להגנה על שטחים

- (5) המנהל הכללי של משרד הפנים או עובד בכיר מעובדי משרדו שמינה לעניין זה;
- (6) המנהל הכללי של משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים או עובד בכיר מעובדי משרדו שמינה לעניין זה;
- (7) המנהל הכללי של משרד הבריאות או עובד בכיר מעובדי משרדו שמינה לעניין זה;
- (8) הממונה על התקציבים במשרד האוצר או עובד בכיר מעובדי משרדו שמינה לעניין זה;
- (9) שני נציגי ציבור בעלי ידע ומומחיות בתחום ניהול הנגר, שאינם עובדי רשות אגנית או בעלי תפקיד ברשות אגנית, שימנה השר; אחד מנציגי הציבור לפחות יהיה נציג של גוף ציבורי שעניינו הגנת הסביבה והוא ימונה בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה;
- (10) נציג ציבור בעל ידע וניסיון בתחומי השלטון המקומי, שימנה השר בהסכמת שר הפנים.
- (ב) בישיבות המועצה הארצית רשאים להיות נוכחים, כמשקפים, שני נציגים של הרשויות האגניות.
- (ג) לא יתמנה לנציג ציבור כאמור בסעיף קטן (א)(1), אלא מי שכשיר לכהן כיושב ראש דירקטוריון בחברה ממשלתית בהתאם להוראות סעיף 24(ג) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975⁴ (להלן – חוק החברות הממשלתיות), בשינויים המחויבים.
- (ד) נציגי ציבור כאמור בסעיף קטן (א)(1), (9) ו-(10) יתמנו לתקופה של שלוש שנים, וניתן לשוב ולמנותם לתקופת כהונה אחת נוספת.
- (ה) נציג ציבור כאמור בסעיף קטן (א)(1), (9) ו-(10) יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו, בהתקיים אחד מאלה:
- (1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;
 - (2) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, והשר החליט להעביר אותו מכהונתו בהודעה בכתב;
 - (3) הוא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת השר לכהן כחבר מועצה;

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע להקנות למועצה סמכות לקבוע רשימה של עורקים ראשיים שלגביהם יהיו לרשויות האגניות סמכויות אף בתוך שטחי יישובים ועוד.

על פי המוצע, על בסיס המלצת המועצה הארצית, יקבעו השרים אמות מידה לתקצוב הרשויות האגניות כדי לאפשר את פעילותן, בהתאם להוראות סעיף 43א1 המוצע בסעיף 50 להצעת החוק.

⁴ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

- (4) השר קבע כי חדל להתקיים לגביו תנאי מתנאי הכשירות למינויו לפי סעיף זה;
- (5) הוא התמנה לעובד המדינה;
- (6) השר קבע, בהתייעצות עם המועצה, כי הוא אינו ממלא את תפקידו כראוי.

גמול והחזר הוצאות ג2.
לחברי המועצה
הארצית

(א) חבר המועצה הארצית, שאינו עובד המדינה, עובד גוף מתוקצב או עובד גוף נתמך, זכאי לקבל מתקציב הרשות הארצית גמול בעד השתתפות בישיבות המועצה לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל ממקור אחר תמורה בעד ההשתתפות.

(ב) חבר המועצה הארצית שאינו זכאי לגמול לפי הוראות סעיף קטן (א), זכאי לקבל מתקציב הרשות הארצית החזר הוצאות שהוציא לצורך השתתפות בישיבות המועצה הארצית לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל ממקור אחר החזר הוצאות.

(ג) שר האוצר יקבע כללים ותנאים שלפיהם ישולמו גמול או החזר הוצאות לחברי המועצה הארצית לפי סעיף זה, ואת שיעוריהם.

(ד) בסעיף זה, "עובד המדינה", "עובד גוף מתוקצב" ו"עובד גוף נתמך" – כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁵ (להלן – חוק יסודות התקציב).

ניגוד עניינים ג2.

(א) לא יתמנה ולא יכהן כחבר המועצה הארצית מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין עניין אישי שלו.

(ב) חבר המועצה הארצית יימנע מהשתתפות בדיון ומהצבעה בישיבות המועצה, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין עניין אישי שלו; חבר המועצה לא יטפל במסגרת תפקידו במועצה בנושא כאמור גם מחוץ לישיבות המועצה.

(ג) נתברר לחבר המועצה הארצית כי הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (ב), יודיע על כך ליושב ראש המועצה, ואם הוא היושב ראש – למנהל הרשות הארצית.

(ד) בסעיף זה –

ד ב ר י ה ס ב ר

גוף מתוקצב או עובדי גוף נתמך, וכן הוראות לעניין ניגוד עניינים וסדרי עבודה, כמקובל בחקיקה לגבי מועצות ציבוריות.

לסעיפים ג2, ד2 ו-3 המוצעים
מוצע לקבוע הוראות לעניין גמול והחזר הוצאות לחברי המועצה הארצית שאינם עובדי המדינה, עובדי

⁵ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

“עניין אישי” – לרבות עניין אישי של קרובו או עניין של גוף שחבר המועצה או קרובו מנהלים או עובדים אחראים בו, או עניין של גוף שיש להם בו חלק בהון המניות, בזכות לקבל רווחים, בזכות למנות מנהל או בזכות הצבעה;

“קרוב” – בן זוג, הורה, ילד, אח או אחות או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר המועצה.

3. סדרי עבודתה של המועצה הארצית (א) המועצה הארצית תקיים ישיבה, אחת לחודשיים לפחות.

(ב) המניין החוקי בישיבת המועצה הארצית הוא שלושה חברים לפחות, ובהם מנהל הרשות הארצית.

(ג) החלטות המועצה הארצית יתקבלו ברוב דעות של החברים המשתתפים בישיבה; היו הדעות שקולות, תכריע דעתו של יושב ראש המועצה.

(ד) המועצה הארצית תפרסם באתר האינטרנט של המשרד את סיכום דיוניה והחלטותיה, ותפרט בו את הרקע העובדתי והמקצועי ואת הנימוקים להחלטותיה.

(ה) המועצה הארצית תקבע לעצמה את סדרי עבודתה ונוהלי דיוניה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

א.3. ועדה מקצועית לבדיקת תכניות ניקוז המועצה הארצית תמנה ועדה מקצועית שתבדוק תכניות ניקוז ותמליץ למועצה אם לאשרן; בוועדה יהיו חברים שני עובדי משרד החקלאות ופיתוח הכפר, עובד הרשות הממשלתית למים ולביוב, עובד המשרד להגנת הסביבה ועובד הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.

הוספת פרקים ג' עד ה' 7. לפני סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:

“פרק ג': רשות ארצית לניהול נגר

ב.3. רשות ארצית לניהול נגר (א) מוקמת בזוה, במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, רשות ארצית לניהול נגר.

(ב) השר ימנה, מבין עובדי משרדו, מנהל לרשות הארצית.

(ג) תקציב הרשות הארצית ייקבע בתקנה נפרדת, כמשמעותה בחוק יסודות התקציב, במסגרת הסעיף התקציבי של משרד החקלאות ופיתוח הכפר לפי חוק התקציב השנתי.

ד ב ר י ה ס ב ר

כן מוצע לקבוע את הרכבה, כך שיינתן ייצוג להיבטים החשובים המושפעים מדרכי הטיפול בנגר.

סעיפים 7, 14 ו-63 לפרק ג' המוצע

בחוק, בנוסחו היום, נתונות סמכויות מסוימות למנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב כזרועו הארוכה של שר החקלאות ופיתוח הכפר, זאת מהתקופה שנציבות המים הייתה חלק ממשרד החקלאות, ואולם כיום רשות המים כפופה לשר התשתיות הלאומיות.

לסעיף 3א המוצע

מוצע לקבוע כי המועצה הארצית תמנה ועדה מקצועית שתבדוק תכניות ניקוז. לפי סעיף 3 לחוק הקיים, המצוטט לעיל, מונתה ועדה הנדסית שתפקידה לבחון תכניות ניקוז בחינה הנדסית בלבד. מתוך התפישה שפורטה לעיל, ולפיה יש לטפל בנגר בשים לב להיבטים חשובים נוספים, מוצע לשנות את שמה של הוועדה, כך שלא ישתמע כי בדיקתה תהיה בפן ההנדסי בלבד, וכמו

(ד) לצורך ביצוע ההוראות לפי חוק זה, מורשה מנהל הרשות הארצית, יחד עם חשב משרד החקלאות ופיתוח הכפר, לייצג את הממשלה בעסקאות כאמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951⁶, למעט עסקאות במקרקעין, ולחתום בשם המדינה על מסמכים הנוגעים לעסקאות כאמור.

(ה) עובדי הרשות הארצית יהיו עובדי משרד החקלאות ופיתוח הכפר והם יפעלו לפי הוראות מנהל הרשות הארצית ובפיקוחו.

(ו) מנהל הרשות הארצית יגיש, אחת לשנה לפחות, דין וחשבון על פעולותיו לשר ולמועצה הארצית.

תפקידי הרשות הארצית יהיו כדלקמן: 33. תפקידי הרשות

(1) לסייע מקצועית ומינהלית למועצה הארצית בביצוע תפקידיה;

(2) לפקח על פעילות הרשויות האגניות ולהבטיח כי הפעילות נעשית בהתאם להוראות לפי חוק זה, להוראות המועצה הארצית ולתכניות העבודה שאושרו על ידה;

(3) לפעול לקידום ולמימוש מטרות חוק זה;

(4) לבצע כל פעולה אחרת שהיא הוסמכה לבצע לפי חוק זה ולפי כל דין.

פרק ד': אזורי ניקוז ורשויות אגניות

הכרזה על אזור ניקוז 34. השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה הארצית, להכריז ברשויות על שטח מסוים כעל אזור ניקוז, לשנות שטח של אזור ניקוז ולאחד בין אזורי ניקוז.

ד ב ר י ה ס ב ר

(א) – צו רשויות הניקוז). אולם הוראות הצו הן ארכאיות ואינן מגדירות באופן מספק את האורגנים של הרשויות, סמכויותיהם, סדרי עבודתם ועוד, ומן הראוי לעגן הוראות מסוג זה בחקיקה ראשית.

לפיכך מוצע לעגן בחוק, במסגרת פרק ד' המוצע, את ההוראות שעניינן אזורי ניקוז ורשויות אגניות, ובכלל זה את ההוראות לעניין תחומי האחריות של רשויות אגניות, המבנה שלהן ותפקידיהן. בנוסף מוצע לעגן בתוספת לחוק, את הוראות התוספת לצו רשויות הניקוז ולפרט במסגרתה את שם הרשות האגנית, תחום אחריותה, הרשויות המקומיות והגופים החברים במועצתה ומספר קולות נציגיהם, ואת מספר נציגי הרשויות המקומיות בהנהלתה של כל רשות אגנית.

במסגרת סעיף תפקידי הרשויות האגניות, בפרק ד' המוצע, מוצע לעגן את הסמכות של רשות אגנית לתכנן ולבצע מפעל ניקוז לגבי עורק ראשי העובר בתחום רשות מקומית, אם סברה כי פעולה כאמור דרושה לטיפול בנגר מחוץ לתחום הרשות המקומית (ר' סעיף 3ה(ב) עד (ד) בנוסחו המוצע). סעיף 9 לחוק, בנוסחו היום, שכותרתו

האנרגיה והמים, כאמור לעיל בחלק הכללי לדברי ההסבר, והמדובר במשרדים נפרדים. ביזור הסמכויות בין גורמים ממשלתיים שונים מביא לחוסר בהירות בחלוקת התפקידים ומהווה מקור מרכזי לתקלות. כמו כן, בהיות שר החקלאות ופיתוח הכפר הגורם האחראי ליישום החוק, מן הראוי שעובדי משרדו ישמשו כזרועו הארוכה לעניין זה.

בהתאם לכך, מוצע להקים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר רשות ארצית לניהול נגר (להלן – הרשות הארצית), על בסיס האגף לשימור קרקע ולניקוז הקיים היום במשרד. תפקידה המרכזי של הרשות יהיה לסייע מקצועית ומנהלית למועצה הארצית ולשר החקלאות ופיתוח הכפר ולפקח על פעולות הרשויות האגניות.

לפרק ד' המוצע ולסעיפים 14 ו-63 להצעת החוק

בסעיף 11(א) לחוק, בנוסחו היום, נתונה לשר החקלאות ופיתוח הכפר הסמכות להקים בצו רשות ניקוז, לקבוע את תחומה ואת הרכבה. בתוקף סמכות זו קבע השר את צו הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (הקמת רשויות ניקוז), התש"ך-1960 (ק"ת התש"ך, עמ' 587) (להלן

⁶ ס"ח התשי"א, עמ' 52.

רשויות אגניות, 3ה. (א) הרשויות האגניות המנויות בטור א' בתוספת, יסדירו את הטיפול בנגר באזורי הניקוז הנקובים לצדן בטור ב' בתוספת (להלן – תחומי הרשויות האגניות) בהתאם להוראות לפי חוק זה, ובכלל זה יקימו ויתחזקו מפעלי ניקוז.

(ב) רשות אגנית לא תהיה אחראית לטיפול בנגר בשטחים שבתחומה הכלולים בתחום עירייה, בתחום מועצה מקומית שאינה מועצה אזורית ובתחום יישוב (בסעיף זה – תחום רשות מקומית).

ד ב ר י ה ס ב ר

בנוסף מוצע, בסעיף 3ב, להחיל על עובדי הרשויות האגניות את הוראות חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, בשינויים המחויבים, זאת לצד מתן סמכויות פיקוח לעובדי הרשויות האגניות.

וזה נוסחם של סעיף 9 ושל הוראות פרק שלישי לחוק, שמוצע לבטלם:

"הוראות מיוחדות לתיעול עירונ

9. פרק זה אינו חל לגבי עורקים שהותקנו או סודרו במיוחד על ידי עיריה או מועצה מקומית בתחומה לשם ניקוז מי-גשמים אלא במידה שקבע שר החקלאות, בהתייעצות עם שר הפנים, לגבי אותה עיריה או מועצה מקומית, בהודעה שפורסמה ברשומות;

לענין זה "מועצה מקומית" – למעט מועצה אזורית שהוקמה תוך כדי שימוש בסמכויות לפי סעיף 3(5) לפקודת המועצות המקומיות, 1941.

פרק שלישי: אזורי ניקוז ורשויות ניקוז

הכרזת אזור ניקוז

10. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות במועצה, לחכריו ברשומות על שטח מסוים כעל אזור ניקוז.

הקמת רשות ניקוז, הרכבה וסדרי עבודתה

11. (א) שר החקלאות רשאי, בצו ברשומות ולאחר התייעצות עם שר הפנים, להקים רשות ניקוז ולקבוע לה תחום שיכלול אזור ניקוז, חלק ממנו, או מספר אזורי ניקוז (להלן – הצו המקים).

(ב) לא יקים שר החקלאות רשות ניקוז אלא אם הסכימו לכך רוב הרשויות המקומיות שבתחום שיפוטן נמצא רוב השטח העומד להיכלל בתחום רשות הניקוז, או על פי החלטת הממשלה.

(ג) בהרכב רשות הניקוז יהיה רוב של נציגי הרשויות המקומיות שבתחום רשות הניקוז ומיעוט של נציגי הממשלה, שמספרם לא יעלה על שלושה; שר החקלאות, בהתייעצות עם שר הפנים, יפרט בצו המקים, או בצו מאוחר יותר, את מידת ייצוגה של כל רשות מקומית ברשות הניקוז המוקמת.

(ד) נכלל בתחום רשות הניקוז שטח שאינו בתחום רשות מקומית, ימנה שר החקלאות, בצו המקים, לא יותר

"הוראות מיוחדות לתיעול עירונ", קובע כי הוראות הפרק השני לחוק, שעניינו בפיקוח על עורקים, לא יחולו לגבי עורקים שהותקנו או סודרו במיוחד על ידי עיריה או מועצה מקומית בתחומה לשם ניקוז מי גשמים, אלא במידה שקבע שר החקלאות ופיתוח הכפר, בהתייעצות עם שר הפנים, לגבי אותה עיריה או מועצה מקומית, בהודעה שפורסמה ברשומות.

אף שסעיף זה מחריג את הפרק השני לחוק בלבד, לעניין "עורקים שהותקנו או סודרו במיוחד על ידי עיריה או מועצה מקומית בתחומה", בפועל ההתנהלות היא כזו, שהרשויות האגניות אינן אחראיות לטיפול בעורקים בתוך תחומי יישובים. במקביל, סעיף 235 לפקודת העיריות מסמיך את העיריות להסדיר את הניקוז בשטחן.

עם זאת, כשמדובר בעורק ניקוז ראשי, המנקז מים משטחים רבים שמצויים מחוץ לשטחו של יישוב שבו הוא עובר, כל פעולה שמבוצעת בנחל בתוך תחום היישוב משפיעה על הניקוז מחוץ לשטחו של אותו יישוב.

לפיכך יש חשיבות רבה, במקרים מעין אלה, לתת סמכויות לעניין הסדרת הניקוז גם לרשות האגנית, האחראית על אותו אגן ניקוז.

חלוקת האחריות כאמור אינה ברורה דיה בחוק, בנוסחו הקיים, ולפיכך מוצע להבהיר במסגרת סעיף 3ב שבפרק ד' המוצע. במקביל מוצע, בסעיף 13 להצעת החוק, לבטל את הוראת סעיף 9 לחוק בנוסחו הקיים (ר' גם דברי הסבר לסעיף האמור).

עוד מוצע להעביר לפרק ד' המוצע, גם את ההוראות המופיעות כיום בפרק השלישי לחוק, שענינו "אזורי ניקוז ורשויות ניקוז", לעניין היותה של רשות ניקוז תאגיד ופטור נכסי רשות הניקוז מתשלומי חובה, זאת בשינוי נוסח ותוך התאמתן להוראות החדשות המוצעות. בהתאמה מוצע, בסעיף 14 להצעת החוק, לבטל את הפרק השלישי האמור.

כמו כן, מוצע לקבוע בפרק ד' המוצע הוראות לעניין מינוי מנהל כללי ברשות אגנית. הוראות בעניין זה לא נקבעו בחוק הקיים או בצו רשויות הניקוז, כשבפועל מנו ברשויות האגניות מנהלים כלליים לניהול ענייני הרשויות. לפיכך נדרש להסדיר מינויים אלה ולקבוע את סמכות המנהל הכללי ואת חלוקת הסמכויות בין האורגנים השונים של הרשות האגנית.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), רשות אגנית רשאית לתכנן ולבצע מפעל ניקוז לגבי עורק ראשי העובר בתחום רשות מקומית שנמצא בתחום הרשות האגנית, בהתייעצות עם הרשות המקומית, אם סברה כי פעולות כאמור דרושות לטיפול בנגר מחוץ לתחום הרשות המקומית; הוסמכה חברה לפי חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001⁷ (להלן – חוק תאגידי מים וביוב) לטפל בנגר בתחום הרשות המקומית או שהוסמך ועד מקומי לטפל בנגר בתחום ישוב, תקים הרשות האגנית את ההתייעצות כאמור גם עם החברה או הוועד המקומי, לפי העניין.

(ד) סברה הרשות המקומית כי הפעולות של הרשות האגנית לפי סעיף קטן (ג) אינן דרושות לצורך טיפול בנגר מחוץ לתחום הרשות המקומית, רשאית היא להשיג על כך בפני המועצה הארצית בתוך 30 ימים מיום שנודע לה על החלטת הרשות האגנית; הוסמכה חברה לפי חוק תאגידי מים וביוב לטפל בנגר בתחום הרשות המקומית או שהוסמך ועד מקומי לטפל בנגר בתחום ישוב, יהיו גם הם רשאים להשיג כאמור בפני המועצה הארצית.

(ה) בסעיף זה –

“ועד מקומי”, “יישוב”, “תחום היישוב”, “מועצה אזורית” – כהגדרתם בצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי”ח-1958⁸;

“מועצה מקומית” ו“תחום מועצה מקומית” – כמשמעותם לפי פקודת המועצות המקומיות⁹;

ד ב ר י ה ס ב ר

פטור נכסי רשות הניקוז מתשלומי חובה

13. דין רכוש של רשות הניקוז לענין ארנונות, מסים ותשלומי חובה אחרים כדין נכסי המדינה.

רשות הניקוז – תאגיד

14. רשות הניקוז היא תאגיד ובמסגרת סמכויותיה רשאית היא להתקשר בחוזים, לרכוש נכסים, להחזיק בהם ולהעבירם, לתבוע ולהיתבע ולעשות כל פעולה הדרושה למילוי תפקידה.

שינוי תחום רשות ניקוז

15. (א) שר החקלאות רשאי, בצו ברשומות, להרחיב את תחום רשות הניקוז או לאחד רשויות ניקוז, והוראות סעיף 11 יחולו על צו כאמור כאילו היה צו מקים.

(ב) משנתכוננה רשות ניקוז מורחבת או מאוחדת כאמור יחדלו הרשות או הרשויות שבמקומן היא באה, וכל נכסיהן, זכויותיהן, חובותיהן והתחייבויותיהן יעברו אליה, וזולת אם ניתנה בצו כאמור הוראה אחרת לענין זה.

משני אנשים מקרב בעלי הקרקעות ומעבדיהן המייצגים, לדעתו, את בעלי הקרקעות של אותו שטח, להיות חברים ברשות הניקוז המוקמת.

(ה) שר החקלאות רשאי, בצו המקים, או בצו מאוחר יותר, לקבוע הוראות בדבר הרכב הרשות, דרך מינויים של חברים, סדרי הנהלתה, ודרכי פירוקה, לרבות הקניית רכוש והעברת חובותיה בשעת פירוקה.

(ו) שום פעולה של רשות הניקוז לא תיפסל מחמת זה בלבד שבשעת הפעולה היה מקומו של אחד החברים פנוי מכל סיבה שהיא.

תפקידי רשות הניקוז

12. תפקידי רשות הניקוז הם לדאוג לניקוז הסדיר של התחום שנקבע לה בצו המקים, ולשם כך להקים, לשנות ולהחזיק ולפתח מפעלי ניקוז באותו תחום; במילוי תפקידיה אלה תפעל רשות הניקוז גם למניעת מפגעי בריאות.

⁷ ס”ח התשס”א, עמ’ 454.

⁸ ק”ת התשי”ח, עמ’ 1256.

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ’ 256.

"עירייה", "תחום עירייה" – כמשמעותם בפקודת העיריות¹⁰;

"רשות מקומית" – עירייה, מועצה מקומית או מועצה אזורית.

13. (א) רשות אגנית היא תאגיד הכשר לכל חובה, זכות ופעולה המתיישרת עם אופיו וטבעו כגוף מאוגד.

(ב) האורגנים של רשות אגנית הם המועצה, ההנהלה, המנהל הכללי וועדת הביקורת.

13. רשות אגנית – גוף מבוקר
גוף מבוקר
13. רשות אגנית היא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(5) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].¹¹

13. (א) רשות אגנית תכין ותגיש לאישור המועצה הארצית, מדי שנה בשנה, תכנית עבודה שנתית לשנה העוקבת ואת התקציב הדרוש לביצועה; המועצה הארצית רשאית לאשר את התכנית, שלא לאשרה או לאשרה בשינויים, ובכלל זה להוסיף מפעלי ניקוז לתכנית או לגרוע מפעלי ניקוז ממנה, וכן לשנות את סדרי העדיפויות בביצוע מפעלי ניקוז הכלולים בתכנית.

(ב) המועצה הארצית תקבע מועדים להגשת תכניות העבודה השנתיות והתקציבים הנדרשים לביצוען בידי הרשויות האגניות, ומועדים לאישור התכניות והתקציבים האמורים על ידה.

(ג) לא ישולם סכום מכספי רשות אגנית ולא תתחייב רשות אגנית בהתחייבות כלשהי, אלא על פי התקציב שאושר כאמור בסעיף קטן (א) או לפי החלטת הרשות האגנית שהתקבלה כדין ואושרה בידי המועצה הארצית.

(ד) לכיסוי תקציבה רשאית הרשות האגנית לקבל מענקים ותקבולים אחרים.

13. (א) השר רשאי, בצו, בהסכמת שר הפנים ולאחר התייעצות עם השר להגנת הסביבה, לשנות את התוספת, ובכלל זה לאחד בין רשויות אגניות קיימות או לבטלן, ולקבוע את תחומי הרשויות האגניות.

(ב) שינה השר את התוספת בהתאם להוראות סעיף קטן (א), באופן שתחומה של רשות אגנית אחת הועבר לאחריות רשות אגנית אחרת, תחדל לפעול הרשות האגנית שתחומה הועבר כאמור, וכל נכסיה, זכויותיה, חובותיה והתחייבויותיה יעברו לרשות האגנית האחרת, וזאת אם קבע השר, בצו לפי סעיף קטן (ג), הוראה אחרת לעניין זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

רכושה של רשות מקומית שתחומה, כולו או מקצתו, בתחום רשות הניקוז, ובלבד שהרכוש המוקנה שימש למטרות ניקוז בלבד; כן רשאי שר החקלאות בצווים כאמור להטיל על רשות הניקוז התחייבויות הנובעות מפעולות-ניקוז שנעשו על ידי רשויות אלה.

הקניית רכוש והטלת התחייבויות

16. בצווים לפי הסעיפים 11 או 15 רשאי שר החקלאות לקבוע הוראות בדבר הדרך שבה יוקנה לרשות הניקוז כל רכוש שהיה ערב הקמתה, או ערב שינוי תחומה, רכושה של רשות אחרת שעסקה לפי כל חיקוק, בניקוז, לרבות

¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

¹¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

(ג) השר רשאי לקבוע, בצו, הוראות בדבר דרכי פירוקה של רשות אגנית, ובכלל זה בדבר נכסיה, זכויותיה, חובותיה והתחייבויותיה.

33. (א) לרשות אגנית תהיה מועצה, וזה הרכבה:

הרכב מועצת
רשות אגנית

(1) שישה נציגי הממשלה, והם:

- (א) נציג השר מבין עובדי משרדו;
- (ב) נציג השר להגנת הסביבה מבין עובדי משרדו;
- (ג) נציג שר הבריאות מבין עובדי משרדו;
- (ד) נציג רשות מקרקעי ישראל, שימנה מנהל רשות מקרקעי ישראל מקרב עובדי הרשות;
- (ה) נציג הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים;
- (ו) נציג של הגופים הציבוריים העוסקים בשמירה על איכות הסביבה, שימנה השר בהסכמת השר להגנת הסביבה;
- (2) נציגי הרשויות המקומיות והגופים המפורטים בטור ג' בתוספת, ולכל רשות מקומית או גוף כאמור יהיה מספר קולות כמפורט בטור ד' בתוספת.
- (ב) הוקמה בתחומה של רשות אגנית, רשות נחל לפי חוק רשויות נחלים ומעיינות, התשכ"ה-1965¹², יכהן במועצת הרשות האגנית גם נציג רשות הנחל.
- (ג) נציג רשות מקומית כאמור בסעיף קטן (א)(2) ימונה בידי הרשות המקומית מבין חברי מועצת הרשות המקומית או מבין עובדיה, ובלבד שעובד כאמור ממלא ברשות המקומית תפקיד בכיר בתחום הטיפול בנגר.
- (ד) לא מינתה רשות מקומית נציג למועצת הרשות האגנית כאמור בסעיף קטן (ג), רשאי השר להורות לה למנות נציג כאמור בתוך 30 ימים מיום פנייתו אליה, ואם לא עשתה כן רשאי השר למנות במקומה את נציג הרשות המקומית בהתאם להוראות הסעיף הקטן האמור.
- (ה) השר רשאי לשנות את הרכבה של מועצת רשות אגנית בהתאם להוראות סעיף 33, ובלבד שבהרכב מועצת הרשות האגנית ייוותר רוב של נציגי הרשויות המקומיות.
- (א) חברי מועצת רשות אגנית ימונו לתקופה של חמש שנים, וניתן לשוב ולמנותם לתקופת כהונה אחת נוספת, ולאחר הפסקה של חמש שנים רצופות לפחות, ניתן לשוב ולמנותם כאמור.

34. תקופת הכהונה של חברי מועצת רשות אגנית, הפסקתה ופקיעתה

¹² ס"ח התשכ"ה, עמ' 150.

(ב) תמזה תקופת כהונתו של חבר המועצה וטרם מונה חבר חדש במקומו, ימשיך חבר המועצה לכהן במשך ארבעה חודשים נוספים או עד למינוי חבר מועצה חדש במקומו, לפי המוקדם.

(ג) חבר מועצת רשות אגנית יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו, באחת מאלה:

(1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לראש הרשות המקומית שמינתה אותו או לשר שמינה אותו, לפי העניין, אשר רשאים לעכב את כניסתה לתוקף של ההתפטרות עד חודש ימים;

(2) נבצר ממנו למלא את תפקידו וראש הרשות המקומית שמינתה אותו או השר שמינה אותו, לפי העניין, הודיעו על כך לרשות האגנית;

(3) הוא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר המועצה.

מועצת רשות אגנית תתווה את מדיניות הרשות האגנית בהתאם להוראות המועצה הארצית ולהוראות חוק זה, ותפקח על פעילות הרשות האגנית ועל ביצוע תפקידי המנהל הכללי ופעולותיו, וכן –

(1) תכין ותגיש לאישור המועצה הארצית תכניות עבודה שנתיות ואת התקציב הדרוש לביצוען, כאמור בסעיף 3ח;

(2) תעקוב אחר יישום מדיניות הרשות האגנית וביצוע תכניות העבודה של הרשות האגנית ותקציביה;

(3) תמנה את המנהל הכללי של הרשות האגנית בהתאם להוראות סעיף 3ח;

(4) תקבע הוראות בדבר אופן בחירת עובדי הרשות האגנית ותנאי הכשירות שלהם, בכפוף להוראות שיקבע השר;

(5) תקבע, על פי כללים שיקבעו השרים, את השכר, התנאים סוציאליים, ההטבות, המענקים ותנאי העבודה האחרים של המנהל הכללי של הרשות האגנית ושל שאר עובדי הרשות;

(6) תדון בטיטוט הדוחות הכספיים של הרשות;

(7) תדון בכל עניין שהשרים או המועצה הארצית דרשו להעמיד על סדר יומה.

(א) מועצת רשות אגנית תמנה הנהלה מבין חבריה שהרכבה יהיה נציג השר ונציג השר להגנת הסביבה במועצת הרשות האגנית ונציגי רשויות מקומיות החברות ברשות האגנית בהתאם לטור ה' בתוספת, ותמנה מתוכם יושב ראש להנהלה. (ב) חברי ההנהלה ויושב ראש ההנהלה יכהנו עד תום תקופת הכהונה של מועצת הרשות האגנית.

3ב. תפקידי מועצת רשות אגנית

מינוי הנהלת רשות אגנית ותקופת הכהונה 3ג.

(ג) חבר הנהלה או יושב ראש ההנהלה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו, אם התקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא חדל לכהן כחבר מועצת הרשות האגנית;

(2) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לראש הרשות המקומית שמינתה אותו או לשר שמינה אותו, לפי העניין, אשר רשאים לעכב את כניסתה לתוקף של ההתפטרות עד חודש ימים;

(3) נבצר ממנו למלא את תפקידו וראש הרשות המקומית שבחרה בו או השר שמינה אותו, לפי העניין, הודיעו על כך לרשות האגנית;

(4) מועצת הרשות האגנית החליטה, ברוב חבריה, על הפסקת כהונתו, בישיבה שנקראה במיוחד לעניין זה.

(ד) הנהלה תחדל לפעול לפני תום תקופת כהונתה אם פסקה כהונתם של שלושה מחבריה או של יושב ראש ההנהלה וחבר נוסף, או אם החליטה מועצת הרשות האגנית על הפסקת כהונתה או על הפסקת כהונת יושב ראש ההנהלה; לא תתקבל החלטת מועצה בדבר הפסקת כהונת ההנהלה כאמור אלא ברוב של חברי המועצה בישיבה שנקראה במיוחד לעניין זה.

סמכויות ההנהלה ותפקידיה ז"ד. להנהלה יהיו כל הסמכויות והתפקידים הנתונים למועצת הרשות האגנית, למעט –

(1) סמכויות שמועצת הרשות האגנית החליטה כי יישארו בידה;

(2) קבלת החלטות בדבר אישור תכנית ניקוז או שינוי בה ובדבר התקציב השנתי וארנונות ניקוז מיוחדות.

קבלת החלטות במועצת רשות אגנית ובהנהלתה 3טו. (א) המניין החוקי בישיבות מועצת רשות אגנית או הנהלתה, הוא רוב חברי המועצה או ההנהלה, לפי העניין; לא היה מניין חוקי בשעה שנקבעה לפתיחת הישיבה, תידחה הישיבה בשעה אחת ואז תהיה הישיבה חוקית אם נוכחים בה שליש מהחברים לפחות.

(ב) החלטות מועצת רשות אגנית או הנהלתה, לפי העניין, יתקבלו ברוב קולותיהם של החברים הנוכחים בעת ההצבעה בישיבה.

(ג) קיומן של מועצת רשות אגנית או ההנהלה, סמכויותיהן ותוקף החלטותיהן לא ייפגעו מחמת שהתפנה מקומו של חבר בהן, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו, ובלבד שרוב החברים מכהנים כדין.

- קבלת החלטות בלא התכנסות 3טז. (א) מועצת רשות אגנית או הנהלתה, לפי העניין, רשאיות, במקרים חריגים ומטעמים שיירשמו, לקבל החלטות אף בלא התכנסות בפועל, ובלבד שכל החברים הזכאים להשתתף בדיון ולהצביע בעניין שהובא להחלטה הסכימו שלא להתכנס לדיון באותו עניין.
- (ב) התקבלו החלטות כאמור בסעיף קטן (א), ייערך פרוטוקול של קבלת ההחלטות, לרבות ההחלטה שלא להתכנס בפועל, וייחתם בידי יושב ראש מועצת הרשות האגנית או יושב ראש ההנהלה, לפי העניין; על הפרוטוקול יחולו הוראות סעיף 3ז(ג).
- סדרי העבודה של מועצת רשות אגנית ושל הנהלתה 3יז. (א) מועצת רשות אגנית והנהלתה יקבעו לעצמן את סדרי עבודתן ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.
- (ב) השר, בהתייעצות עם שר המשפטים, רשאי לקבוע הוראות לעניין סדרי עבודתן של מועצת רשות אגנית ושל הנהלתה.
- (ג) רשות אגנית תערוך פרוטוקולים של ישיבות מועצת הרשות האגנית והנהלתה, ותשמור אותם לתקופה של שבע שנים ממועד הישיבה; פרוטוקול שאושר ונחתם בידי מי שניהל את הישיבה ישמש ראיה לכאורה לאמור בו.
- מינוי המנהל הכללי של רשות אגנית 3יח. (א) מועצת רשות אגנית תמנה את המנהל הכללי של הרשות האגנית לאחר שתקיים הליך לאיתור מועמדים; בוועדת האיתור יהיה חבר מנהל הרשות הארצית או נציגו.
- (ב) מינוי המנהל הכללי ברשות אגנית טעון התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, ויחולו לעניין המינוי הוראות סעיף 37(ג) לחוק האמור, בשינויים המחויבים.
- (ג) על כהונתו של המנהל הכללי ופקיעת כהונתו יחולו הוראות סעיפים 38, 42(א)(1), (3) עד (5), (6) עד (8), (ב) ו-(ג) ו-43 לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים.
- תקופת כהונה של המנהל הכללי 3יט. המנהל הכללי ימונה לתקופה של חמש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה נוספת, אחת בלבד.
- אחריות המנהל הכללי וסמכויותיו 3כ. (א) המנהל הכללי אחראי לניהול השוטף של ענייני הרשות האגנית במסגרת מדיניות הרשות האגנית, בהתאם להנחיות מועצת הרשות האגנית והנהלתה ובכפוף להוראות חוק זה.
- (ב) למנהל הכללי יהיו כל סמכויות הניהול והביצוע של הרשות האגנית שלא הוקנו בחוק זה לאורגן אחר של הרשות האגנית, והוא יהיה נתון לפיקוח של מועצת הרשות האגנית והנהלתה.
- (ג) מועצת הרשות האגנית והנהלתה רשאיות להגביל או לסייג את סמכויות המנהל הכללי, ולהפעילן במקומו.

(ד) מועצת הרשות האגנית והנהלתה רשאיות להורות למנהל הכללי כיצד לפעול בעניין מסוים; לא קיים המנהל הכללי את ההוראה, רשאיות המועצה או ההנהלה, לפי העניין, להפעיל את הסמכות הנדרשת לביצוע ההוראה במקומו.

(ה) נבצר מן המנהל הכללי להפעיל את סמכויותיו, רשאיות מועצת הרשות האגנית והנהלתה להפעילן במקומו.

33בא. (א) המנהל הכללי יודיע ליושב ראש מועצת הרשות האגנית וליושב ראש הנהלת הרשות האגנית, בלא דיחוי, על כל עניין מהותי ברשות האגנית הנוגע לתפקידי מועצת הרשות האגנית; היה העניין חורג או עשוי לחרוג ממה שקבעו מועצת הרשות האגנית או הנהלתה לפי סמכותן, יזמן יושב ראש המועצה בלא דיחוי ישיבה של המועצה ויביא לפניה את ההודעה.

חובות דיווח של המנהל הכללי

(ב) המנהל הכללי ימסור למועצת הרשות האגנית ולהנהלתה דוח על הפעילות השוטפת של הרשות האגנית, במועדים שקבעו לכך המועצה או ההנהלה.

33בב. (א) המנהל הכללי וחברי מועצת רשות אגנית חבים חובת אמונים לרשות האגנית, וינהגו במילוי תפקידם בהגינות, בנאמנות ובלא משוא פנים, ובכלל זה –

חובת אמונים

(1) ינקטו אמצעים סבירים כדי להבטיח כי פעולות הנעשות על ידם בתוקף תפקידם, עולות בקנה אחד עם תפקידי הרשות האגנית;

(2) יימנעו מניצול הזדמנות עסקית של הרשות האגנית במטרה להשיג טובת הנאה לעצמם או לאחר;

(3) יעבירו למועצת הרשות האגנית כל ידיעה או מסמך הנוגעים לענייניה, שבאו לידיהם בתוקף מעמדם ברשות האגנית.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע את קיומה של חובת אמונים של מנהל כללי או של חבר מועצת רשות אגנית כלפי אדם אחר.

33בג. (א) המנהל הכללי וחברי מועצת רשות אגנית יימנעו מכל פעולה שיש בה כדי להעמידם במצב של חשש לניגוד עניינים בין מילוי תפקידם ברשות האגנית לבין עניין אישי או תפקיד אחר שלהם, ובכלל זה לא ישתתפו בדיון ובהצבעה בישיבות בנושא העלול להעמידם במצב של חשש לניגוד עניינים כאמור ולא יטפלו בנושא כאמור גם שלא במסגרת ישיבה; לעניין פסקה זו, אחת היא אם מילוי התפקיד האחר הוא בתמורה או שלא בתמורה.

ניגוד עניינים

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) חבר מועצת רשות אגנית שהוא נציג של רשות מקומית רשאי להביא בחשבון במסגרת שיקוליו והחלטותיו, גם את העניין שיש לאותה רשות מקומית בתחום פעילותה של הרשות האגנית, ובלבד שעניין זה אינו נוגד את תפקידי הרשות האגנית, ולא יראו אותו כמצוי בניגוד עניינים בשל כך בלבד;

(2) חבר מועצת רשות אגנית שהוא עובד המדינה, רשאי להביא בחשבון במסגרת שיקוליו והחלטותיו, גם את מדיניות הממשלה ומדיניות המשרד הממשלתי שבו הוא עובד, ולא יראו אותו כמצוי בניגוד עניינים בשל כך בלבד.

סמכות שיוטית 3כד. סמכות של הרשות האגנית שלא הוקנתה בחוק לאורגן של הרשות האגנית, רשאית מועצת הרשות האגנית להפעילה.

ועדת ביקורת 3כד. (א) (1) מועצת רשות אגנית תמנה ועדת ביקורת מבין חבריה, שתורכב משלושה עד חמישה חברים; מנתה ועדת הביקורת שלושה חברים, יהיה אחד מהם מקרב עובדי המדינה, ושניים מהם מקרב נציגי הרשויות המקומיות; מנתה ועדת הביקורת יותר משלושה חברים, יהיה אחד מהם לפחות מקרב עובדי המדינה. (2) יושב ראש מועצת הרשות האגנית לא יהיה חבר בוועדת הביקורת.

(3) לא יהיה רוב בוועדת הביקורת לחברי מועצת הרשות האגנית מקרב עובדי המדינה.

(ב) ועדת הביקורת –

(1) תעמוד על ליקויים בניהול הרשות האגנית, בין השאר, תוך התייעצות עם המבקר הפנימי של הרשות האגנית, ותציע למועצת הרשות האגנית דרכים לתיקונם; מצאה ועדת הביקורת ליקוי כאמור שהוא ליקוי מהותי, תקיים ישיבה אחת לפחות לעניין הליקוי הנדון, בנוכחות המבקר הפנימי, ובלא נוכחות של נושאי משרה ברשות האגנית; על אף האמור בפסקה זו, נושא משרה רשאי להיות נוכח לשם הצגת עמדה בנושא שבתחומי אחריותו;

(2) תבחן את מערך הביקורת הפנימית של הרשות האגנית ואת תפקודו של המבקר הפנימי וכן אם עומדים לרשותו המשאבים והכלים הנחוצים לו לצורך מילוי תפקידו, בשים לב בין השאר לצרכיה המיוחדים של הרשות האגנית ולגודלה;

(3) תבחן את תכנית העבודה של המבקר הפנימי ותעבירה לאישור מועצת הרשות האגנית בצירוף הערותיה והמלצותיה;

(4) תדון בדוחות של המבקר הפנימי, בדוחות מבקר המדינה ובדוחות ביקורת אחרים.

3כ. על עובדי הרשויות האגניות יחולו הוראות חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963¹⁵ (בסעיף זה – חוק המשמעת), בשינויים המחויבים, והסמכויות הנתונות לשר ולמנהל כללי לפי סעיף 31 לחוק המשמעת, יהיו נתונות לשר ולמנהל הכללי של משרד החקלאות ופיתוח הכפר, בהתאמה.

3כז. דין נכסי רשות אגנית לעניין מסים ותשלומי חובה אחרים לפי כל דין, כדין נכסי המדינה.

3כח. רשות אגנית תגיש למנהל הרשות הארצית, אחת לשנה, דוח על פעולותיה, ותמסור לו או למי שהוא הסמיך לכך, כל ידיעה שידרוש בקשר לפעולותיה.

3כט. לא מילאה רשות אגנית תפקיד מתפקידיה, רשאי מנהל הרשות הארצית להורות לה לעשות את הדרוש לביצוע אותו תפקיד בדרך שיוורה; לא קיימה הרשות האגנית את הוראות מנהל הרשות הארצית כאמור, רשאי הוא לבצע את התפקיד במקומה ולגבות ממנה את ההוצאות שהוצאו לעניין זה.

פרק ה': תכניות אב

3ל. הרשות הארצית תכין תכנית רב-שנתית לטיפול בנגר בכל שטח המדינה (להלן – תכנית אב ארצית), בהתאם לשיקולים ולהנחיות לפי סעיף 3לב; התכנית תועבר לאישור המועצה הארצית, ולאחר אישורה – לאישור השרים בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה.

3לא. רשות אגנית תכין תכנית רב-שנתית לטיפול בנגר בשטחה (להלן – תכנית אב אגנית), בהתאם לשיקולים ולהנחיות לפי סעיף 3לב; התכנית תועבר לאישור המועצה הארצית, ולאחר אישורה – לאישור השרים בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה.

3לב. (א) תכנית אב ארצית ותכנית אב אגנית ייקבעו בהתאם למטרות החוק, בהתחשב בתכניות של הרשות הממשלתית למים ולביוז לניצול מי הנגר לטובת משק המים ובהתחשב בתכניות של הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים לקידום ערכי סביבה.

דבריו הסבר

המועצה הארצית. בחוק בנוסחו היום אין כל התייחסות לתכנון כאמור, וקיימות בו הוראות לעניין תכניות ניקוז פרטניות ותכניות עבודה שנתיות בלבד. עוד מוצע לקבוע סולם עדיפות של התכניות, כפי שקבוע בחוק התכנון

לפרק ה' המוצע

מוצע לחייב את הרשות הארצית ואת הרשויות האגניות לגבש תכניות לתכנון ארוך טווח לטיפול בנגר, בהתאם למטרות החוק ולהנחיות השרים, לפי המלצת

¹⁵ ס"ח התשכ"ג, עמ' 50.

(ב) השרים, לפי המלצת המועצה הארצית ובהתייעצות עם השר להגנת הסביבה, יקבעו הנחיות להכנת תכנית ארצית ותכנית אב אגנית.

3.ג. (א) תכנית אב ארצית ותכנית אב אגנית לא יסתרו תכנית מיתאר ארצית; לעניין זה, "תכנית מיתאר ארצית" – כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה.

(ב) תכנית אב אגנית לא תסתור תכנית אב ארצית.

(ג) תכנית עבודה שנתית לא תסתור תכנית אב אגנית או תכנית אב ארצית.

8. במקום כותרת פרק שני לחוק העיקרי יבוא:
החלפת כותרת פרק שני

"פרק ו': פיקוח על עורקים"

9. במקום סעיפים 4 ו-5 לחוק העיקרי יבוא:
החלפת סעיפים 4 ו-5

4. (א) לא יטה אדם מים מעורק או אליו, ולא ישנה את זרימת המים בו, אלא בהיתר –
"איסור על הטית מים ועל עיבוד, בנייה ומרעה בקרבת עורק שלא בהיתר"

(1) ממנהל הרשות הארצית – לגבי עורק ראשי;

(2) ממנהל הרשות האגנית – לגבי עורק שאינו עורק ראשי.

(ב) לא יקים אדם מבנה ולא יתקין מיתקן בעורק, מעליו או ברצועת המגן, לא יעבד שם קרקע בכל צורה שהיא, ולא ירעה ולא יעביר בהם עדרי צאן, בקר או בעלי חיים אחרים, אלא בהיתר –

ד ב ר י ה ס ב ר

והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק התכנון והבנייה), בין סוגים שונים של תכניות ולהבהיר כי תכניות האב לפי החוק לא יסתרו תכנית מיתאר ארצית כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה.

סעיפים 4 ו-5 לחוק, בנוסחו היום, אוסרים על אדם להטות מים ולבצע פעולות שונות בעורקים וברצועות המגן שלהם, אלא בהיתר ממנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב. ואולם, כפי שצוין לעיל, אין מקום כי מנהל רשות המים ימשיך לשמש כזרועו הארוכה של שר החקלאות ופיתוח הכפר לעניין החוק ויש לרכז את הסמכויות תחת משרד ממשלתי אחד – משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

מכיוון שרשויות הניקוז האגניות הן הגופים הנמצאים בשטח, ותפקידן הוא לדאוג לניקוזו הסדיר של התחום שנקבע להן, מוצע להעביר למנהלי הרשויות האגניות את הסמכות להוציא היתרים לביצוע הפעולות האמורות בעורקים שאינם ראשיים ולאפשר להם להורות על החזרת המצב לקדמותו ועל ביצוע העבודות הדרושות לכך בעורקים כאמור.

עם זאת, את סמכות הפיקוח כאמור בנוגע לעורקים ראשיים מוצע להשאיר לגורם ארצי – מנהל הרשות הארצית.

בשל ההשפעה של פעולות בעורק על משק המים ועל היבטים סביבתיים, ולאור קיומן של סמכויות מקבילות בחוק המים, התשי"ט-1959, ובחוק רשויות נחלים ומעיינות, התשכ"ה-1965, מוצע להכפיף הוצאת היתרים כאמור להסכמת מנהל רשות המים, ובעורקים ראשיים – גם להתייעצות עם השר להגנת הסביבה.

בהתאם לשינויים אלה מוצע לעדכן, בסעיף 12 להצעת החוק, את הסמכויות להוצאת צווים להחזרת המצב לקדמותו לפי סעיף 7 לחוק.

וזה נוסחם של סעיפים 4 ו-5 לחוק שמוצע להחליפם:

"איסור על הטית מים שלא בהיתר"

4. (א) לא יטה אדם מים מעורק, ממתקן ניקוז או מצינור ניקוז, לא יטה מים אליהם, לא ישנה את זרימת המים בהם ולא יניח לאחר לעשות פעולה כאמור, אלא בהיתר מאת מנהל הרשות הממשלתית ובהתאם לתנאי ההיתר.

(ב) בעורק שכולו ברשות יחידים אין סעיף זה חל על בעלי הקרקעות שיש להם נגיעה לאותו עורק, ועל התופסים בקרקעות אלה, ובלבד שמנהל הרשות הממשלתית הודיע להם כי הפעולות המנויות בסעיף קטן (א) עלולות להביא לידי סכנה של סחף קרקע, שטפון, הצפה, או פגיעה בבריאות הציבור או בחקלאות.

- (1) ממנהל הרשות הארצית – לגבי עורק ראשי;
 (2) ממנהל הרשות האגנית – לגבי עורק שאינו עורק ראשי.
 (ג) היתר ממנהל הרשות הארצית כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא יינתן אלא לאחר התייעצות עם השר להגנת הסביבה.
 (ד) היתר ממנהל הרשות הארצית וממנהל רשות אגנית כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), טעון הסכמה של מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב.
 (ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין.
 (ו) בסעיף זה, "עורק" – עורק או חלק מעורק הנמצא בשטח שרשות אגנית אחראית לטיפול בנגר בו בהתאם להוראות סעיף 3ה(ב)."

10. לפני סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא: הוספת סעיף 5א

"השגה למנהל הרשות הארצית 5א. על החלטה של מנהל רשות אגנית לפי סעיף 4 ניתן להשיג לפני מנהל הרשות הארצית, בתוך 30 ימים מיום שהמשיג קיבל הודעה עליה או מיום שנודע למשיג עליה, לפי המוקדם."

11. בסעיף 6(ג) לחוק העיקרי, במקום "הממשלתית" יבוא "הארצית", והסיפה החל במילים "לא קיבל" – תימחק.

12. בסעיף 7 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 7

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) במקום "רשאי מנהל הרשות הממשלתית, אם ראה" יבוא "רשאי מנהל הרשות הארצית – לגבי עורק ראשי, או מנהל הרשות האגנית – לגבי עורק שאינו ראשי, אם ראה";

(ב) במקום "בבריאות הציבור" יבוא "בסביבה, בבריאות הציבור";

(ג) במקום "רשאי מנהל הרשות הממשלתית לעשות" יבוא "רשאי מנהל הרשות הארצית או מנהל הרשות האגנית, לפי העניין, לעשות";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "מנהל הרשות הממשלתית" יבוא "מנהל הרשות הארצית או מנהל הרשות האגנית, לפי העניין".

13. סעיפים 8 ו-9 לחוק העיקרי – בטלים. ביטול סעיפים 8 ו-9

ד ב ר י ה ס ב ר

לחוק, בנוסחו בסעיף 9 המוצע, תינתן למבקש ההיתר אפשרות להשיג על ההחלטה לפני מנהל הרשות הארצית.

סעיף 13 סעיף 9 לחוק בנוסחו היום קובע לאמור:

"הוראות מיוחדות לתיעול עירוני

9. פרק זה אינו חל לגבי עורקים שהותקנו או סודרו במיוחד על ידי עיריה או מועצה מקומית בתחומה לשם ניקוז מי-גשמים אלא במידה שקבע שר החקלאות, בהתייעצות עם שר הפנים, לגבי אותה עיריה או מועצה מקומית, בהודעה שפורסמה ברשומות;

איסור על עיבוד, בניה ומרעה בקרבת עורק

5. לא יקים אדם מבנה, ולא יתקין מיתקן, בעורק, מעליו או ברצועת המגן, לא יעבד שם קרקע בכל צורה שהיא, לא ירעה ולא יעביר בהם עדרי צאן, בקר או בעלי חיים אחרים, אלא בהיתר מאת מנהל הרשות הממשלתית ובהתאם לתנאי ההיתר"

סעיף 10 מוצע כי לצד מתן הסמכות למנהלי הרשויות האגניות להחליט בדבר מתן היתר על הטיות מים ועל פעולות בעורקים שאינם ראשיים לפי סעיף 4

- ביטול פרק שלישי 14. פרק שלישי לחוק העיקרי – בטל.
- החלפת כותרת פרק 15. במקום כותרת פרק רביעי לחוק העיקרי יבוא:
- "פרק ז': מפעלי ניקוז"**
- תיקון סעיף 17 16. בסעיף 17 לחוק העיקרי, במקום "רשות ניקוז" יבוא "רשות אגנית".
- תיקון סעיף 18 17. בסעיף 18(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (6) יבוא:
- "(7) השפעת המפעל על הסביבה;
- (8) השפעת המפעל על מקורות מים ועל איכות המים בהם."
- תיקון סעיף 19 18. בסעיף 19 לחוק העיקרי –
- (1) האמור בו יסומן "(א)", ובו, בכל מקום, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית", והסיפה החל במילים "הודעה על הנחת" – תימחק;
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) הודעה על הנחת התכנית תפורסם ברשומות, בעיתון ובאתר האינטרנט של הרשות האגנית; לעניין זה, "פרסום בעתון" –

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים 16, 18(1), 20(1), 24, 25, 27, 30, 34 עד 40, 42(3), 43, 44, 45, 47 ו-48

מוצע להחליף את השם של "רשות ניקוז" ב"רשות אגנית". כפי שצוין לעיל בדברי ההסבר לסעיף 1, מוצע לשנות את שם החוק כך שבמקום "הניקוז" יבוא "ניהול הנגר". ביטוי זה מתאים יותר לראייה הנהוגה כיום. באופן דומה מוצע גם להטמיע שינוי זה בשמן של רשויות הניקוז. החל משנת 1996, בהתאם לאכזרות הניקוז וההגנה מפני שטפונות (אזורי ניקוז), התשנ"ז-1996 (ק"ת התשנ"ז, עמ' 1163), לכל רשות ניקוז נקבע אזור ניקוז על בסיס אגני היקוות. כמו כן, בהתאם להצעת החוק תוקם רשות ארצית לניהול נגר. כדי להבחין באופן ברור בין האורגנים השונים האחראים על ניהול הנגר מוצע לעדכן את שמה של רשות הניקוז לרשות אגנית.

סעיף 17 מוצע לתקן את סעיף 18(א) לחוק, כך שתכנית מפעל ניקוז תפרט גם את השפעת המפעל על הסביבה ואת השפעתו על מקורות מים ועל איכות המים בהם. סעיף 18(א) לחוק מונה רשימה של פרטים שעל רשות אגנית לפרט בתכנית מפעל ניקוז. בהתאם למטרת החוק, כמוצע בסעיף 4 להצעת החוק, יש להתחשב, במסגרת הפעולות להסדרת הטיפול בנגר, בצורכי משק המים, בשמירה על בריאות הציבור ובהגנה על הסביבה. לפיכך, מוצע לעדכן בהתאם לכך גם את הנושאים שאליהם צריכה רשות אגנית להתייחס בתכנית מפעל ניקוז.

סעיפים מוצע לתקן את סעיף 19 לחוק לעניין דרכי פרסום (218) ו-19 תכנית מפעל ניקוז. הוראת סעיף 19 לחוק, בנוסחו היום, מחייבת את הרשות האגנית בחובת פרסום מצומצמת ביותר. כדי להבטיח כי תכנית כאמור תפורסם בדרך אפקטיבית לכלל הציבור, מוצע לתקן את ההוראה ולחייב את הרשויות האגניות בדרכי פרסום כפי שמקובל לגבי פרסום תכניות לפי חוק התכנון והבנייה.

לענין זה "מועצה מקומית" – למעט מועצה אזורית שהוקמה תוך כדי שימוש בסמכויות לפי סעיף 5(3) לפקודת המועצות המקומיות, 1941.

כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 7, מוצע לבטל את סעיף 9 האמור עקב הוספת הסמכות של רשות אגנית, בסעיף 3(ה) עד (ד) בנוסחו המוצע, לתכנן ולבצע מפעל ניקוז לגבי עורק ראשי העובר בתחום רשות מקומית, אם סברה כי פעולה כאמור דרושה לטיפול בנגר מחוץ לתחום הרשות המקומית (ר' דברי הסבר לסעיף האמור).

בנוסף מוצע לבטל הוראות פרטניות בחוק המתייחסות לערר לבית הדין למים, כמו זו המופיעה בסעיף 8 לחוק, ולקבוע בסעיף 59 לחוק, בנוסחו המוצע בסעיף 59 להצעת החוק, זכות ערר כללית לבית הדין למים על החלטה של רשות לפי החוק (ר' דברי הסבר לסעיף האמור).

וזה נוסחו של סעיף 8 לחוק שמוצע לבטלו:

"ערר"

8. הרוואה עצמו נפגע על ידי סרוב לתת היתר לפי פרק זה או על ידי ביטולו או על ידי תנאי שבהיתר או על ידי שינויים בו או על ידי צו מנהל הרשות הממשלתית לפי פרק זה, רשאי לערר לפני בית הדין לעניני מים. צו שאיננו נוגע למבנים ושהוגש עליו ערר, רשאי בית-הדין לעניני מים לעכב את ביצועו."

סעיף 15 מוצע לתקן את כותרת הפרק הרביעי ל"פרק ז': מפעלי ניקוז". בחוק, בנוסחו היום, כותרת הפרק הרביעי היא "הקמת מפעלי ניקוז". ואולם בפרק זה קיימות הוראות גם לעניין תכנית מפעל ניקוז, דרך פרסום התכנית, דרכי אישורה וכדומה. לפיכך מוצע לתקן את כותרת הפרק כך שתהיה רחבה יותר.

(1) פרסום בשני עיתונים יומיים בשפה העברית, שאחד מהם לפחות הוא עיתון נפוץ כמשמעותו בסעיף 19א(ב) לחוק התכנון והבנייה, ובמקום שבו מופיע עיתון מקומי אחת לשבוע לפחות – פרסום נוסף בעיתון המקומי;

(2) בתחום רשות אגנית שבו האוכלוסייה הדוברת ערבית מהווה עשרה אחוזים לפחות מכלל האוכלוסייה – פרסום אחד בעיתון המתפרסם בשפה הערבית, פרסום אחד בעיתון נפוץ בעברית ופרסום אחד בעיתון מקומי כאמור.

(ג) הפרסום ייעשה במדור מיוחד בעיתון, שיוכלט במסגרת מתאימה ויישא את הכותרת "הודעות על תכניות ניקוז".

(ד) בכל פרסום בעיתון תצוין הפנייה לאתר האינטרנט של הרשות האגנית; לעניין שפת הפרסום באינטרנט יחולו הוראות סעיף קטן (ב), בשינויים המחויבים.

19. אחרי סעיף 19 לחוק העיקרי יבוא: הוספת סעיף 19א

"פרסום הודעה על הנחת תכנית בתחום
19א. (א) הרשות האגנית תפרסם הודעה על הנחת תכנית על גבי שלט במקום בולט לעין בתחום התכנית, למשך התקופה שנקבעה להגשת התנגדויות; ההודעה תכלול פרטים על מספרי הגוש והחלקה שעליהם חלה התכנית, את עיקרי הוראות התכנית המונחת וההבדלים בין המצב התכנוני הקיים לבין התכנית המונחת, ואת המען והמועד להגשת התנגדויות לתכנית.

(ב) כיתוב על שלט כאמור בסעיף קטן (א) יהיה בשפה העברית, ואולם בתחום רשות אגנית שבו האוכלוסייה הדוברת ערבית מהווה עשרה אחוזים לפחות מכלל האוכלוסייה, יהיה הכיתוב גם בשפה הערבית.

(ג) מנהל הרשות הארצית רשאי מטעמים שיירשמו ובכפוף לתקנות שיתקין השר לאחר התייעצות עם המועצה הארצית, להורות כי על תכנית מסוימת או על סוגי תכניות לא יחולו הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), כולן או מקצתן, ורשאי הוא לקבוע דרכי פרסום חלופיות לתכנית שפטר כאמור."

20. בסעיף 20 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 20

(1) האמור בו יסומן "(א)", ובו, במקום "לרשות הניקוז" יבוא "לרשות האגנית";

ד ב ר י ה ס ב ר

וזה נוסחו של סעיף 21 לחוק שמוצע לבטלו:

"הגשה לאישור שר החקלאות"

21. (א) בתום המועד להגשת התנגדויות תעביר רשות הניקוז את התכנית וההתנגדויות שהוגשו, בצירוף ההערות שלה, לשר החקלאות.

(ב) שר החקלאות, לאחר התייעצות במועצה, רשאי לאשר את התכנית, בשינויים או בלי שינויים, או להסירה.

(ג) שר החקלאות לא ידחה התנגדות אלא לאחר שניתנה למתנגד הזדמנות להשמיע טענותיו לפניו או לפני המועצה או לפני מי שמינה שר החקלאות לכך."

סעיפים מוצע להסמיך את המועצה הארצית לאשר תכניות מפעל ניקוז ולהכריע בטענות נגדן, 20(2), במקום שר החקלאות ופיתוח הכפר. בהתאם 21 ו-23 לסעיף 21 לחוק, בנוסחו היום, שר החקלאות ופיתוח הכפר מוסמך להכריע בהתנגדויות לתכניות מפעל ניקוז ולאשרן. ואולם בהתאם לראייה הנהוגה כיום, כפי שצוין לעיל בחלק הכללי לדברי ההסבר, שלפיה יש לטפל בנגר בהתחשב באינטרסים רלוונטיים נוספים, מוצע כי המועצה הארצית, שבה ניתן ביטוי למגוון האינטרסים, תהיה הגורם המוסמך להכריע בהתנגדויות ולאשר תכניות מפעל ניקוז.

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) בתום המועד להגשת התנגדויות תעביר הרשות האגנית את התכנית וההתנגדויות שהוגשו, בצירוף ההערות שלה, לאישור המועצה הארצית.

(ג) המועצה הארצית רשאית לאשר את התכנית, בשינויים או בלי שינויים, או להסירה.

(ד) המועצה הארצית לא תדחה התנגדות אלא לאחר שניתנה למתנגד הזדמנות להשמיע את טענותיו לפניו או לפני מי שמינה לכך."

21. סעיף 21 לחוק העיקרי – בטל. ביטול סעיף 21

22. בסעיף 22 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 22

(1) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "גנים לאומיים ושמורות טבע";

(2) בסעיף קטן (א), במקום "היה ביצועה של תכנית פוגע במקום" יבוא "חלה תכנית בתחום מקום" ובמקום "לא יאשר אותה שר החקלאות" יבוא "לא תאשר אותה המועצה הארצית";

(3) בסעיף קטן (ב), במקום "היה ביצועה של תכנית פוגע באתר" יבוא "חלה תכנית בתחום אתר" ובמקום "לא יאשר אותה שר החקלאות" יבוא "לא תאשר אותה המועצה הארצית";

(4) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) חלה תכנית בתחום גן לאומי או שמורת טבע, כמשמעותם בחוק גנים לאומיים, או בשטח שיועד לגן לאומי או לשמורת טבע בתכנית בת־תוקף כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה, לא תאשר אותה המועצה הארצית אלא בהסכמת מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים."

23. בסעיף 23 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 23

(1) בכותרת השוליים, במקום "תכנית בנין עיר" יבוא "תכניות לפי חוק התכנון והבנייה";

(2) בסעיף קטן (א), במקום "לא יאשר שר החקלאות תכנית לפני שהביאה" יבוא "לא תאשר המועצה הארצית תכנית לפני שהביאה אותה", במקום "לבניה ולתכנון־עיר" יבוא "לתכנון ולבנייה" ובמקום הסיפה החל במילים "בפקודת בנין ערים" יבוא "בחוק התכנון והבנייה, בדבר דרכי אישור תכניות";

(3) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "תכנית בנין" יבוא "תכנית לפי חוק התכנון והבנייה".

24. בסעיף 24(ב) לחוק העיקרי, במקום "בנין־עיר" יבוא "שאושרה לפי חוק התכנון והבנייה". תיקון סעיף 24

25. בסעיף 25 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 25

ד ב ר י ה ס ב ר

והבנייה, לא תאשר אותה המועצה הארצית אלא בהסכמת מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.

בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998, נקבעו הגבלות על פעולות בתחום גן לאומי או שמורת טבע או בשטחים שיועדו לכך, לרבות הגבלה על אישור תכניות לפי חוק התכנון והבנייה,

סעיף 22 מוצע לתקן את סעיף 22 לחוק העיקרי, כך שבמקרים שבהם תכנית מפעל ניקוז אמורה לחול בתחום גן לאומי או שמורת טבע, כמשמעותם בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998, או בשטח שיועד לגן לאומי או לשמורת טבע בתכנית בת־תוקף כמשמעותה בחוק התכנון

(1) בסעיף קטן (א), במקום "רשות הניקוז" יבוא "רשות אגנית" ובמקום "להביא" יבוא "להחליט על";

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) דין החלטת רשות אגנית על שינויים בתכנית, כדין החלטה על תכנית ויחולו עליה סעיפים 19 עד 24, בשינויים המחויבים."

26. בסעיף 26(א) לחוק העיקרי, במקום "מותנות בהיתר המנהל" יבוא "מותנות, נוסף על כל אישור או היתר הנדרשים לפי כל דין, בהיתר מאת מנהל הרשות הארצית."

27. בסעיף 27 לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית".

28. אחרי סעיף 27 לחוק העיקרי יבוא:

"תחזוקת מפעלי ניקוז 27א. לא יראו ביצוע עבודות תחזוקה בעורקים או במפעלי ניקוז קיימים, בהקמת מפעל ניקוז חדש או כשינוי במפעל ניקוז קיים הטעונים תכנית לפי פרק זה; השרים, לפי המלצת המועצה הארצית ובהתייעצות עם השר להגנת הסביבה, יקבעו סוגי עבודות שיראו אותן כעבודות תחזוקה לפי סעיף זה, ובכלל זה מצבים שבהם בשל הצורך בביצוע עבודות דחופות הן יוגדרו כעבודות תחזוקה, וכן יקבעו עקרונות לקביעת אזורי רגישות ואת זהות הגורמים המוסמכים לקבל החלטה על ביצוע עבודות תחזוקה."

29. סעיף 28 לחוק העיקרי – בטל.

30. בסעיף 29 לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 28 מוצע להוסיף לחוק את סעיף 27 שעניינו "תחזוקת מפעלי ניקוז" ובין השאר להסמיך בו את שר החקלאות ופיתוח הכפר ושר האוצר (להלן – השרים), לפי המלצת המועצה הארצית ובהתייעצות עם השר להגנת הסביבה, לקבוע סוגי עבודות שיראו אותן כעבודות תחזוקה.

בחוק בנוסחו היום אין הוראות לעניין עבודות תחזוקה. בפועל מבצעות הרשויות האגניות פעולות שלא בדרך של מפעל ניקוז, המוגדרות על ידן כעבודות תחזוקה. לפיכך נדרש לקבוע הוראות ברורות שלפיהן ייקבעו אילו עבודות ייחשבו כעבודות תחזוקה שאינן דורשות עמידה בתנאים שנקבעו בחוק לגבי מפעלי ניקוז.

סעיף 29 סעיף 28 לחוק קובע לאמור:

"סמכות למתן היתרים לפי חיקוקים אחרים"

28. היתה פעולה מהפעולות המנויות בסעיף 27 טעונה היתר, רשיון או פטור על פי כל חיקוק, רשאים גם שר החקלאות והשר הממונה על ביצועו של אותו חיקוק ביחד לתת את ההיתר, הרשיון או הפטור.

מוצע לבטל את הסעיף האמור שכן לא נעשה בו שימוש.

והוכפפו לאישור הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים או לאישור מנהל הרשות. לפיכך מוצע להכפיף גם את אישורה של תכנית מפעל ניקוז להסכמת מנהל הרשות מקום שהמפעל מצוי בתחום גן לאומי או שמורת טבע.

סעיף 26 סעיף 26(א) לחוק קובע כי "משנתפרסמה הודעה על הנחת תכנית כאמור בסעיף 19, יהיו הקמת בנינים והגדלתם, וכן נטיעה בקרקעות המיועדות לפי התכנית לתפיסה צמיתה מותנות בהיתר מנהל הרשות הממשלתית כל עוד לא הוסרה התכנית או כל עוד לא הוצאה הקרקע מן התכנית עקב שינויים בה, אך לא יותר משנתיים מיום פרסום ההנחה כאמור".

מנוסח הסעיף ניתן לסבור, בטעות, כי די בהיתר ממנהל הרשות הממשלתית כדי להקים בנינים וכדומה. ואולם דרישת ההיתר לפי סעיף 26(א) האמור אינה באה לגרוע מכל אישור או היתר הנדרשים לפי כל דין אחר, למשל לפי חוק התכנון והבנייה. לפיכך מוצע להבהיר כי אין בהיתר שניתן לפי סעיף 26(א) האמור כדי ליתר את הצורך בכל אישור או היתר אחר הנדרשים לפי כל דין.

כמו כן, מוצע להחליף את הגורם המוסמך לתת היתר לפי הסעיף – ממנהל הרשות הממשלתית למנהל הרשות הארצית, שהוא הגורם המקצועי הרלוונטי במשרד החקלאות ופיתוח הכפר לעניין זה.

- תיקון סעיף 30 31. בסעיף 30 לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית", במקום "בספרי האחוזות" יבוא "במרשם המקרקעין" ובמקום "שר החקלאות" יבוא "מנהל הרשות הארצית".
- תיקון סעיף 330 32. בסעיף 330 לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית", במקום "שר החקלאות" יבוא "מנהל הרשות הארצית" ובמקום "רשות ניקוז" יבוא "הרשות האגנית".
- תיקון סעיף 330 33. בסעיף 330 לחוק העיקרי, במקום "רשות ניקוז" יבוא "רשות אגנית" ובמקום "שר החקלאות" יבוא "מנהל הרשות הארצית".
- תיקון סעיף 330 34. בסעיף 330 לחוק העיקרי, במקום "רשות ניקוז" יבוא "רשות אגנית" ובמקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית".
- תיקון סעיף 330 35. בסעיף 330 לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית", במקום "רשות ניקוז" יבוא "רשות אגנית" ובמקום "שרשות הניקוז" יבוא "שהרשות האגנית".
- תיקון סעיף 31 36. בסעיף 31 לחוק העיקרי, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית".
- תיקון סעיף 32 37. בסעיף 32 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית", במקום "ברשות הניקוז" יבוא "ברשות האגנית" ובמקום "מרשות הניקוז" יבוא "מהרשות האגנית".
- תיקון סעיף 33 38. בסעיף 33(א) לחוק העיקרי, במקום "מרשות הניקוז" יבוא "מהרשות האגנית".
- תיקון סעיף 34 39. בסעיף 34 לחוק העיקרי, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית".
- תיקון סעיף 35 40. בסעיף 35(א) לחוק העיקרי, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית".
41. אחרי סעיף 35 לחוק העיקרי יבוא:
- "פרק ח': ארנונות ניקוז, תעריפים ומכסות ניקוז".**
- תיקון סעיף 36 42. בסעיף 36 לחוק העיקרי –
- (1) בכותרת השוליים, במקום "רשות ניקוז" יבוא "רשות אגנית";
- (2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) רשות אגנית רשאית, באישור השר, להטיל על בעלי מקרקעין בתחומה ארנונות ניקוז מיוחדות לכיסוי מלא או חלקי של הוצאות שהוצאו להקמת מפעל ניקוז ולתחזוקתו, או של הוצאות משוערות מראש לפעולות אלה";**

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 42 בחוק נתונות כיום סמכויות לרשויות הניקוז האגניות לגבות את הוצאות פעולות הניקוז בשתי דרכים: האחת, הטלת ארנונות על בעלי מקרקעין לפי סעיף 36 לחוק, והשנייה, הטלת מכסות ניקוז לפי סעיף 43 לחוק.

ככלל, רשויות הניקוז לא הפעילו את סמכותן לגביית ארנונות לפי סעיף 36. כמו כן, לאור ההסדר החדש המוצע לתקצוב רשויות הניקוז לפי סעיף 43 לחוק, בנוסחו בסעיף 50 להצעת החוק, אין הצדקה להשאיר את סמכות

סעיפים מוצע לתקן את סעיפים 30 עד 330 לחוק כך **עד 33** שהסמכות המוקנית בהם לשר החקלאות ופיתוח הכפר תעבור למנהל הרשות הארצית. סעיפים אלה עוסקים בתפיסת מקרקעין הנדרשים לשם הקמת מפעל ניקוז לפי תכנית, על ידי רשות ניקוז. רישום הקרקע בהתאם לסעיפים טעון אישור של שר החקלאות ופיתוח הכפר. מוצע להחליף את הדרישה לאישור השר באישור מנהל הרשות הארצית, היות שמדובר באישור שמתבסס על בדיקה מקצועית ואין המדובר בסוג אישור המחייב או מצדיק מעורבותו של השר.

- (3) בסעיף קטן (ב), במקום "רשות הניקוז" יבוא "רשות אגנית".
43. בסעיף 37 לחוק העיקרי, במקום "רשות הניקוז" יבוא "רשות אגנית". תיקון סעיף 37
44. בסעיף 38 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "רשות הניקוז" יבוא "רשות אגנית";
- (2) בסעיף קטן (ד), במקום "רשות ניקוז" יבוא "רשות אגנית".
45. בסעיף 39 לחוק העיקרי, במקום "בתחומה של רשות אגנית" יבוא "לרשות הניקוז" יבוא "לרשות האגנית" ובמקום "לדעת רשות הניקוז" יבוא "לדעת הרשות האגנית". תיקון סעיף 39
46. בסעיף 40 לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית" ובמקום "שר החקלאות" יבוא "מנהל הרשות הארצית". תיקון סעיף 40
47. בסעיף 41 לחוק העיקרי, במקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית". תיקון סעיף 41
48. בסעיף 43 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), בכל מקום, במקום "רשות הניקוז" יבוא "רשות אגנית";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "רשות הניקוז" יבוא "רשות אגנית";
- (3) בסעיף קטן (ג), במקום "בתחום הניקוז" יבוא "בתחום רשות אגנית", ובכל מקום, במקום "לרשות הניקוז" יבוא "לרשות האגנית";
- (4) בסעיף קטן (ד), במקום "ארנונות ניקוז לרשות הניקוז" יבוא "ארנונות ניקוז לרשות אגנית" ובמקום "כתשלום לרשות הניקוז" יבוא "כתשלום לרשות האגנית". תיקון סעיף 43
49. סעיף 43 לחוק העיקרי – בטל. ביטול סעיף 43א

ד ב ר י ה ס ב ר

ושר הפנים, הצעת תקציב המבוססת על הסמכות לגביית מכסות ניקוז מהרשויות המקומיות שבתחומן ומרשות מקרקעי ישראל לפי סעיף 43א לחוק.

ואולם הוראות הסעיף לא ניתנות ליישום במלואן. לדוגמה, בסעיף 43א(ג) לחוק נקבע כי חלוקת נטל ההוצאות לפי מכסות תיעשה, ככל האפשר, בשים לב למידת ההנאה והתועלת שיש לכל רשות מקומית ולבעלי השטחים כאמור בפעולת הניקוז ולמידה שבה נגרם הצורך בפעולת הניקוז על ידי מפעלים, מיתקנים ומבנים הנמצאים בתחומם. בשל הקושי ביישום ההוראה, רשויות הניקוז לא ערכו בדיקה של מידת ההנאה והתועלת.

כמו כן, חלוקת המכסות בין הרשויות המקומיות לרשות מקרקעי ישראל בוצעה במהלך השנים בהתחשב בהנחות וסיכומים שיצאו מזמן לזמן ממשרד האוצר וממשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

זאת ועוד, בהתאם לסעיף 11(ג) לחוק, הנהלת רשות ניקוז אגנית מורכבת מרוב של נציגי הרשויות המקומיות שבתחומה ומיעוט של נציגי הממשלה. בהתאם למצב הנוהג, הסדרת הניקוז בתוך תחומי הרשות המקומית היא באחריות הרשות המקומית. כפי שצוין לעיל, מוצע בהצעת החוק, ככלל, להשאיר חלוקת אחריות זו ולעגנה במפורש בחוק, מלבד לעניין עורקים ראשיים שעוברים

רשויות הניקוז לגבות ארנונה כללית לפי סעיף 36א(2) לחוק. עם זאת, ייתכן כי יהיו מקרים שבהם תהיה הצדקה לגביית ארנונה מיוחדת לפי סעיף 36א(1) לחוק.

לפיכך מוצע לבטל את סמכות רשויות הניקוז האגניות לגביית ארנונה כללית ולהותיר את סמכותן לגביית ארנונה מיוחדת. בהתאם לכך מוצע להשאיר את הוראות סעיפים 37 עד 43 המתייחסות להליך הנדרש לגביית הארנונה.

סעיף 46 מוצע כי סמכות שר החקלאות ופיתוח הכפר לפי סעיף 40 לחוק תעבור למנהל הרשות הארצית.

סעיף 40 לחוק קובע כי "משהושלם לוח השומה יונח הוא או העתק ממנו במשרדי רשות הניקוז, במשרדי הרשויות המקומיות שתחומן, כולו או מקצתו, כלול בתחומה של רשות הניקוז, ובמקומות אחרים שיקבע שר החקלאות ופיתוח הכפר".

אין צורך במעורבות שר בקביעה מעין זו, והגורם המתאים להנחות את הרשויות האגניות בנושא זה הוא מנהל הרשות הארצית.

סעיף 49 סעיף 43 לחוק קובע הוראות לעניין חיוב בהוצאות הניקוז.

במצב הקיים, מדי שנה בשנה, מגישות רשויות הניקוז לאישור שר החקלאות ופיתוח הכפר, שר האוצר

"תעריפים ומכסות 1א43. (א) השרים, לפי המלצת המועצה הארצית ובאישור שר הפנים, יקבעו, בצו, מדי שנה בשנה, את התעריפים המזעריים והמרבניים לבית אב ולדונם קרקע, שבהתאם להם יקבעו הרשויות האגניות את התעריף שיחול בתחומן, זאת בשים לב לפעולות הנדרשות לטיפול בצורכי משק הניקוז ובהתחשב, בין השאר, במידת דחיפותן ובהיקף המשאבים הנדרשים לשם כך מהגורמים שעליהם הם יוטלו, ובכלל זה הרשויות המקומיות. (ב) השרים, לפי המלצת המועצה הארצית ובהסכמת שר הפנים, יקבעו –

(1) מנגנונים ואמות מידה שלפיהם כל רשות אגנית תקבע בתחומה, באישור המועצה הארצית, תעריף לבית אב (להלן – תעריף אגני לבית אב) ותעריף לדונם (להלן – תעריף אגני לדונם), בהתאם לשיקולים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

(ב) אישור שר החקלאות והסכמת שר הפנים לא יינתנו אלא לאחר שניתנה לרשויות המקומיות הנוגעות בדבר הזדמנות להביא את טענותיהן לפני השרים.

(ג) חלוקת נטל ההוצאות לפי מכסות כאמור תיעשה, ככל האפשר, בשים לב למידת ההנאה והתועלת שישנן לכל רשות מקומית ולבעלי השטחים כאמור בפעולות הניקוז ולמידה שבה נגרם הצורך בפעולת הניקוז על ידי מפעלים, מיתקנים ומבנים הנמצאים בתחומם.

(ד) רשות מקומית הרואה את עצמה נפגעת על ידי חלוקת נטל ההוצאות לפי סעיף זה, רשאית לערור על החלטת רשות הניקוז לפני בית הדין לענייני מים תוך שלושים יום לאחר שניתנה לה הודעה על החלטת רשות הניקוז; ההודעה על ההחלטה תפרט, בין השאר, את התאריכים של אישור שר החקלאות והסכמת שר הפנים.

סעיף 50 בהמשך להצעה לביטול סמכות רשויות הניקוז האגניות לגבות מכסות לפי סעיף 43א לחוק, מוצע לקבוע מנגנון תקצוב חדש בסעיף 1א43 המוצע.

לסעיף 1א43(א) המוצע

על פי המוצע, השרים, לפי המלצת המועצה, ובאישור שר הפנים יקבעו תעריפים מזעריים ומרבניים, לדונם ולבית אב. בטווח תעריפים אלה יקבעו הרשויות האגניות, באישור המועצה הארצית, ועל בסיס תקנות של השרים, את התעריפים שיושטו על הרשויות המקומיות ועל שטחי המדינה שבתחומן. כך יובטח כי לא ייקבע תעריף נמוך מדי שלא יאפשר תקצוב ראוי של פעילות הרשויות האגניות, ומצד שני יובטח כי לא ייגבו סכומים מופרזים.

לסעיף 1א43(ב) המוצע

הסעיף המוצע קובע כי אמות המידה שיקבעו השרים לקביעת התעריפים על ידי הרשויות האגניות, יתבססו על כמה שיקולים המפורטים בסעיף:

בתחום הרשות המקומית, שלגביהם תהיה סמכות מסוימת לרשויות האגניות.

פעולות הניקוז שבתחום אחריות רשות הניקוז, המבוצעות ככלל מחוץ לתחומי היישובים ברשויות המקומיות גם לפי התקין המוצע, ממומנות בחלקן הגדול מתקציבן השוטף של הרשויות המקומיות, המחויבות בתשלום מכסות ניקוז בהתאם לקביעת מליאות רשויות הניקוז.

ואולם מכיוון שככלל פעולות הניקוז שמבצעות רשויות הניקוז אינן בתחומן של הרשויות המקומיות, נציגי הרשויות המקומיות, המהווים רוב מבין חברי מליאת רשות הניקוז, מצויים לכאורה בניגוד אינטרסים – האינטרס לגבות מכסה שתספיק לביצוע פעולות ניקוז מיטביות, אל מול האינטרס להפחית את הנטל על תקציב הרשות המקומית. ואכן בפועל, בחלק מרשויות הניקוז האגניות, מחויבות הרשויות המקומיות שבתחומן במכסות ניקוז נמוכות ביותר, מכסות שאינן מספיקות להסדרה סבירה של עורקי הניקוז באזור שעליו אמונה רשות הניקוז האגנית.

לאור האמור לעיל, מוצע לבטל את דרך התקצוב הקבועה בסעיף 43א לחוק, ולקבוע במקומה מנגנון תקצוב אחר, כפי שמופיע בסעיף 1א43 בנוסחו המוצע בסעיף 50 להצעת החוק.

וזה נוסח סעיף 43א לחוק שמוצע לבטלו:

"חיוב בהוצאות ניקוז

43א. (א) רשות ניקוז, באישור שר החקלאות ובהסכמת שר הפנים, רשאית להחליט שההוצאות להקמת מפעל ניקוז, לשינוי או להחזקתו (להלן בסעיף זה – פעולות ניקוז) או ההוצאות המשוערות מראש לפעולות ניקוז יכוסו – כולן או מקצתן, לפי מכסות שתקבע בהחלטתה – על ידי הרשויות המקומיות המיוצגות ברשות הניקוז ועל ידי בעלי השטחים שהם בתחום רשות הניקוז ואינם נכללים בתחום רשות מקומית.

- (א) שמירה על חלוקה שווה, ככל האפשר, בין ההכנסה הצפויה של הרשות האגנית בשל התעריף האגני לבית אב לבין ההכנסה הצפויה בשל התעריף האגני לדונם, למעט ברשויות אגניות שבהן יש מעט תושבים ושטחים נרחבים;
- (ב) ההוצאות הצפויות לרשות האגנית בהתאם לתכניות העבודה השנתיות שאושרו בידי המועצה הארצית, ובכלל זה בשל טיפול במפגעים סביבתיים ושיקום נחלים;
- (ג) מצבן החברתי-כלכלי המשקלל של הרשויות המקומיות שבתחום הרשות האגנית;
- (ד) תקורת הרשויות האגניות;
- (ה) שמירת חלק מתקציב הרשות האגנית כמרכיב ביטוחי, שישמש בין השאר לכיסוי נזקי אירועי שיטפונות חריגים.

(2) אמות מידה שלפיהן תהיה רשאת רשות אגנית, באישור המועצה הארצית, לקבוע כי לגבי רשויות מקומיות מסוימות שבתחומה, התעריף האגני לבית אב והתעריף האגני לדונם יהיו נמוכים יותר מהתעריפים שקבעה לפי פסקה (1), בשל מצבה החברתי-כלכלי של הרשות מקומית.

ד ב ר י ה ס ב ר

החמישי, שמירת חלק מהתקציב כמרכיב ביטוחי. בשנים האחרונות, כמעט מדי שנה בשנה בעונת החורף נגרמים נזקים הן לרכוש והן לתשתיות ניקוז עקב אירועי שיטפונות עוצמתיים. בשל נזקים אלה מוגשות תביעות נגד רשויות הניקוז, כשלגבי חלקן הן נדרשות לשלם כספים מתקציבן. בנוסף, לפעולות הנדרשות לשם שיקום תשתית ניקוז שנפגעת עקב אירועים אקלימיים חריגים אלה, נדרש מימון שלא נלקח בחשבון בתכנית העבודה הרגילה של רשות הניקוז. לפיכך בקביעת התעריפים על רשות הניקוז לקחת בחשבון הוצאות אלה גם כן.

לסעיף 4א3(ב)(2) המוצע

עד לתיקון המוצע, קבעה כל רשות ניקוז תעריף אחיד שעל בסיסו חושבה המכסה שנגבתה מכל רשות מקומיות שבתחומה. בדרך זו לא ניתן ביטוי לשונות במצבן החברתי-כלכלי של רשויות מקומיות שבתחום אותה רשות ניקוז. לעתים קבעה רשות הניקוז את התעריף האחיד על פי יכולתה של הרשות המקומית החלשה ביותר. מה שהוביל לתקצוב חסר לפעילותה של רשות הניקוז. כדי למנוע מצבים אלה וכדי לאפשר התייחסות שונה לרשויות מקומיות שמצבן החברתי-כלכלי נמוך, מוצע לאפשר לרשות אגנית, בכפוף לאמות מידה שיקבעו השרים ולאישור המועצה הארצית, להטיל תעריפים נמוכים יותר על רשויות מקומיות כאמור.

האחד, כי תהיה חלוקה שווה, ככל האפשר, בין ההכנסות מהתעריף לבית אב להכנסות מהתעריף לדונם. בשנים האחרונות נשמר איזון בין המרכיבים כאמור על בסיס סיכומים בין משרד האוצר, משרד החקלאות ופיתוח הכפר ורשויות הניקוז, כדי לשמור על איזון בין המדינה, שהיא בעלת רוב המקרקעין בארץ, לרשויות המקומיות, במימון פעילותן של הרשויות האגניות, ומוצע כעת לעגן שיקול זה בחוק.

השני, התחשבות בהוצאות הצפויות לרשות האגנית בהתאם לתכנית העבודה השנתית. ברור כי על תקציב הרשות האגנית לתת מענה לפעולות שהרשות האגנית צפויה לבצע וכי עליו להיקבע לאור תכנית העבודה של הרשות.

השלישי, כי יינתן ביטוי למצבן החברתי-כלכלי המשקלל של הרשויות המקומיות שבתחום הרשות האגנית. מטבע הדברים, בתחומה של כל רשות אגנית יש רשויות מקומיות במצב חברתי-כלכלי שונה. המצב החברתי-כלכלי של הרשויות המקומיות שבתחום הרשות האגנית משפיע על יכולתן של הרשויות המקומיות לשאת בנטל הטיפול בניהול הנגר, לפיכך, מן הראוי כי שונות זו תילקח בחשבון בקביעת התעריפים.

הרביעי, תקורת הרשויות האגניות. זאת היות שהתקורה ממומנת גם היא מהתקציב הכללי של הרשות האגנית.

(ג) המועצה הארצית לא תאשר תעריף אגני שקבעה רשות אגנית לפי סעיף קטן (ב), אלא לאחר שניתנה לרשויות המקומיות שבתחום הרשות האגנית הזדמנות להביא את טענותיהן לפני המועצה הארצית.

(ד) לא אישרה המועצה הארצית תעריף אגני, יובאו החלטת המועצה הארצית ועמדת הרשות האגנית ונימוקיה, להכרעה משותפת של השרים ושל שר הפנים וההכרעה תהיה טעונה הסכמה של שלושת השרים.

(ה) רשות מקומית תעביר לרשות האגנית שבתחומה היא נמצאת, מדי שנה בשנה, סכום שיחושב כמכפלה של התעריף האגני לבית אב במספר בתי האב שבתחום הרשות המקומית, וכן סכום שיחושב כמכפלה של התעריף האגני לדונם במספר הדונמים הכלולים בתחום הרשות המקומית, למעט שטחים המוחזקים ומנוהלים בידי המדינה (להלן – מכסת הניקוז).

(ו) (1) המדינה תשלם לכל רשות אגנית, מדי שנה בשנה, תשלום שיחושב לפי מכפלת התעריף האגני לדונם באותה רשות אגנית במספר הדונמים שמוחזקים ומנוהלים בידי המדינה בתחומה של אותה רשות אגנית (להלן – מכסת הניקוז הממשלתית). בהפחתת חלקה של אותה רשות אגנית במימון הקמה של מפעלי ניקוז בעורקים ראשיים כאמור בפסקה (2).

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 43א(ה)

מוצע כי הסכום שאותו תחויב כל רשות מקומיות להעביר לרשות האגנית שבתחומה היא מצויה, יחושב על בסיס מספר בתי האב שבתחומה של הרשות המקומית והיקף שטחה. כך בוצע בפועל חישוב הסכומים שבהם חויבו הרשויות המקומיות עד כה בהתאם לחוק הקיים. נתונים אלה, במרבית המקרים, משקפים באופן מסוים את מידת התרומה של הרשות המקומית לצורך בביצוע פעולות להסדרת הניקוז באגן ההיקוות או למידת ההנאה של הרשות המקומית מהפעולות כאמור.

לסעיף 43א(ו) המוצע

מוצע לקבוע הסדר מיוחד לעניין כיסוי הוצאות של פעולות ניקוז הדרושות להסדרת עורקים ראשיים. כאמור בסעיף 2א(2) המוצע, כנוסחו בסעיף 6 להצעת החוק, מוצע שהמועצה הארצית תקבע רשימה של עורקים ראשיים, בשים לב לחשיבות הסדרתם, בין השאר מבחינת הספיקה וגודל הסיכון הנובע מהם. עורקים אלה מנקזים מים עיליים רבים, ולהסדרתם חשיבות רבה לציבור רחב, לרבות לאוכלוסייה שאינה מתגוררת בסמוך לו. כמו כן, ההוצאות הכרוכות בהסדרת עורקים אלה הן, ככלל, גדולות ביותר.

לפיכך מוצע להסמיך את השרים, לפי המלצת המועצה, להורות על העברת חלק ממכסת הניקוז הממשלתית, באמצעות הרשות הארצית, לצורך מימון

לסעיף 43א(ג) המוצע

בסעיף 43א(ב) לחוק נקבע לאמור:

”(ב) אישור שר החקלאות והסכמת שר הפנים לא יינתנו אלא לאחר שניתנה לרשויות המקומיות הנוגעות בדבר הזדמנות להביא את טענותיהן לפני השרים.”

אף שבהתאם להצעה זו מוצע לבטל את שיטת התקצוב הקבועה בסעיף 43א, יש מקום להשאיר את האפשרות לרשויות המקומיות להביא את טענותיהן כעת לפני המועצה הארצית, שהיא הגורם המאשר בהתאם להסדר החדש המוצע.

לסעיף 43א(ד) המוצע

על כל רשות אגנית לקבוע את התעריפים בתחומה בהתאם לאמות המידה שיקבעו השרים לפי סעיף קטן (ב), בהתאם לשיקולים המפורטים בסעיף כאמור. בנוסף, קביעתה של רשות אגנית טעונות אישור של המועצה הארצית. היות שקביעת תעריפים כאמור אינה עניין טכני וכרוכה בביצוע איוונים בין שיקולים שונים, מוצע כי במקרה שבו המועצה תחליט שלא לאשר את התעריף שנקבע על ידי רשות אגנית, יובאו החלטותיה ונימוקיה להכרעה משותפת של השרים ושל שר הפנים.

(2) המועצה הארצית, בהתאם לאמות מידה שיקבעו השרים, תקבע את היקף התקציב מתוך מכסת הניקוז הממשלתית של כל רשות אגנית, שיועבר באמצעות הרשות הארצית לרשויות האגניות, לצורך מימון הקמה של מפעלי ניקוז בעורקים ראשיים, לאחר ששקלה את הצורך במתן מענה הולם למימון הקמה והחזקה של מפעלי ניקוז בעורקים שאינם עורקים ראשיים בכל רשות אגנית.

(3) הרשות הארצית תחלק את הסכומים שהועברו לה לפי פסקה (2) בין הרשויות האגניות, בהתאם לאמות מידה שיקבעו השרים לפי המלצת המועצה הארצית, בשים לב בין השאר, להיקף הספיקה של העורקים הראשיים שבתחומי הרשויות האגניות, למידת הסיכון הנובעת מהם, לגודל האגן שהם מנקזים ולהשפעתם על הסביבה, וכן למצב החברתי-כלכלי המשוקלל של הרשויות המקומיות שבתחום כל רשות אגנית.

2A43. המועצה הארצית תקבע מועדים להעברת מכסות הניקוז מהרשויות המקומיות ומהמדינה לפי סעיף 1A43(ה) ו־1(ו).

קביעת מועדים להעברת מכסות הניקוז

3A43. חיוב רשות מקומית במכסת ניקוז יוצא לפועל, על פי החלטה של מועצת הרשות האגנית על המכסה שאושרה בידי המועצה הארצית, כדרך שמוציאים לפועל פסק דין סופי של בית משפט השלום.

גביית מכסות ניקוז מרשויות מקומיות

תיקון סעיף 43ב

51. בסעיף 43ב לחוק העיקרי –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

”(א) רשות מקומית רשאית להטיל היטל על בעלי המקרקעין שבתחומה, לשם כיסוי הסכומים שעליה להעביר לרשות אגנית לפי סעיף 1A43(ה) (להלן – היטל ניקוז);”

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע גם בסעיף 43ב לחוק, להחליף את סעיף קטן (א) שבו, כדי להתאימו לשינויים בהסדר התקצוב החדש המוצע (ר') לעיל בסעיף 50 להצעת החוק, ולבטל גם את סעיף קטן (ד) שבו בשל קביעת הוראה כללית לערר לפני בית הדין למים כמפורט בסעיף 59(ב) המוצע כנוסחו בסעיף 62 להצעת החוק.

וזה נוסחם של סעיפים קטנים (א), (ג) ו־(ד) של סעיף 43ב לחוק, שמוצע לבטלם או להחליפם כאמור:

”(א) בתחומה של רשות מקומית שחוייבה בתשלום מכסה לפי החלטת רשות הניקוז כאמור בסעיף 43א, לא תיגבה ארנונת ניקוז מיוחדת לכיסוי ההוצאות המשוערות של פעולה זו, הכל לפי הענין; אולם רשאית הרשות המקומית, להטיל, לכיסוי ההוצאות האמורות, היטל על בעלי המקרקעין שבתחום הרשות המקומית (להלן – היטל ניקוז).”

הקמה של מפעלי ניקוז בעורקים ראשיים, בראייה ארצית כוללת, תוך שיינתן מענה הולם למימון הקמה והחזקה של מפעלי ניקוז בעורקים שאינם עורקים ראשיים בכל רשות אגנית.

סעיף 51 סעיף 43ב לחוק מסמיך רשות מקומית להטיל על בעלי מקרקעין שבתחומה היטל לכיסוי מכסת הניקוז שהטילה עליה רשות הניקוז. בהתאם לסעיף קטן (ג) של הסעיף האמור צריכה להיות זיקה בין ההיטל להנאתו של בעל המקרקעין מפעולת הניקוז או להיותו הגורם לצורך באותה פעולה. ואולם דרישת זיקה זו אינה ישימה, וככל הנראה לא יושמה מעולם. כפי שצוין לעיל, ככלל, פעולות הניקוז שמבצעת רשות ניקוז הן מחוץ לתחום הרשות המקומית וקשה ביותר לקבוע את מידת התרומה של קרקע ספציפית לפעולת ניקוז מסוימת או את מידת הנאתה ממנה. לפיכך מוצע לבטל את הוראת סעיף קטן (ג) האמור.

- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "אישורו של שר החקלאות" יבוא "אישור השר לאחר שהתייעץ עם המועצה הארצית";
- (3) סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) – בטלים.

ביטול סעיפים 43 ו-44	52. סעיפים 43 ו-44 לחוק העיקרי – בטלים.
ביטול סעיפים 46 עד 51	53. סעיפים 46 עד 51 לחוק העיקרי – בטלים.
החלפת כותרת פרק חמישי	54. במקום כותרת פרק חמישי לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ט': סמכות לעלות על קרקע והוראות חירום".

ד ב ר י ה ס ב ר

- "(ג) המבכנים ייקבעו במגמה שבעל מקרקעין שאינו נהנה מפעולת הניקוז או שמפעלו, מיתקנו או מבניו שעל המקרקעין אינם גורמים לפעולת הניקוז – לא יהא חייב בתשלום היטל הניקוז.
- (ד) הרואה את עצמו נפגע על ידי הודעה לפי סעיף קטן (ב), רשאי לערור עליה לפני בית הדין לענייני מים תוך שלושים יום מיום המצאתה."
- סעיף 52** בהמשך להצעה לבטל את סעיף 43 לחוק, שעניינו בחיוב בהוצאות ניקוז (ר' דברי הסבר לסעיף 49 המוצע) מוצע לבטל גם את סעיף 43 הנגזר ממנו, שזה נוסחו:
- "גביית המכסות בשטחים שאינם כלולים בתחום רשות מקומית**
43. (א) החליטה רשות-ניקוז על חלוקת ההוצאות לפי מכסות כאמור בסעיף 43, רשאית היא להטיל ארנונת ניקוז לפי סעיף 36(א)(1) בשטח שאינו כלול בתחום של רשות מקומית, לשם גביית המכסה שנקבעה לאותו שטח בהחלטת רשות הניקוז.
- (ב) שר החקלאות ושר הפנים רשאים לקבוע בתקנות, למדינה כולה או לתחום של רשות-ניקוז פלונית, כי במקום הארנונות לפי סעיף קטן (א) ישלמו בעלי המקרקעין כמשמעותם בסעיף 36(ד) בשטח שאינו כלול בתחום של רשות מקומית, היטלים לפי מבכנים שיקבעו השרים; על קביעת המבכנים יחולו הוראות רשות הניקוז.
- (ג) בתקנות לפי סעיף קטן (ב) ייקבעו הוראות בדבר דרכי ההודעה של רשות הניקוז על הטלת ההיטל, מועדה ותנאי הערר על ההיטל לפני בית הדין לענייני מים."
- יצוין, כי בסעיף 43 האמור לא נעשה כל שימוש על ידי רשויות הניקוז.
- בנוסף מוצע לבטל את סעיף 44 לחוק, המסמין את רשות הניקוז לקבוע חוקי עזר בכל הנוגע לביצוע תפקידיה, זאת מכיוון שסמכות זו תעוגן, על פי הצעת החוק, בסעיף 59 המוצע, שבפרק י"ב המוצע שכותרתו "הוראות שונות" (ר' דברי הסבר לסעיף 62 להצעת החוק).
- וזה נוסחו של סעיף 44 לחוק שמוצע לבטלו:
- "חוקי עזר**
44. (א) רשות הניקוז רשאית, באישור שר החקלאות,
- להתקין חוקי עזר בכל הנוגע לביצוע תפקידיה, ובין השאר רשאית היא בחוקי-העזר:
- (1) להסדיר חפירת תעלות, הקמת מבנים או התקנת מיתקנים, כדי למנוע הפרעה להקמתו או לפעולתו התקינה של מפעל ניקוז;
- (2) להגביל או להסדיר את הגישה לעורקים או המעבר בהם לאדם, לבעלי חיים או לכלי רכב.
- (ב) הוראות סעיף 99 לפקודת העיריות, 1934, יחולו, בשינויים המחויבים לפי הענין, על חוקי העזר של רשות ניקוז, אך לא יוטלו אגרות ותשלומי חובה אחרים מכוח חוקי עזר אלה."
- סעיף 53** מוצע לבטל את סעיפים 46 עד 51 לחוק, שכן לנושאים הקבועים בסעיפים 46 עד 50 הוצעו הסדרים מעודכנים בפרקים ד' ו"ב המוצעים, במסגרת סעיפים 13, 14 ו-59 המוצעים. בסעיף 51 לחוק, העוסק במפעלים שהוקמו לפני תחילתו של החוק, אין עוד צורך כיום בחלוק שנים כה רבות.
- וזה נוסחם של סעיפים 46 עד 51 לחוק שמוצע לבטלם:
- "תקציב רשות הניקוז**
46. (א) רשות הניקוז תערוך בכל שנה, במועד ובצורה שייקבעו בתקנות, הצעת תקציב המראה אומדן הכנסותיה והוצאותיה ותגיש לאישור שר החקלאות.
- (ב) לא ישולם סכום מכספי רשות הניקוז לא על פי התקציב שאושר כאמור ולא תתחייב רשות הניקוז בשום התחייבות אלא לפיו או לפי החלטת רשות הניקוז שנתקבלה כדין ואושרה על ידי שר החקלאות.
- (ג) לכיסוי תקציבה רשאית רשות הניקוז לקבל הענקות ותקבולים אחרים.
- מסירת דינים וחשבונות**
47. רשות הניקוז חייבת להגיש למנהל אחת לשנה דו"ח על פעולותיה ולכלול בו פרטים כפי שייקבע בתקנות ולספק לו, או למי שהוסמך לכך על ידיו, כל ידיעה שידרוש בקשר לפעולותיה.
- בקורת מבקר המדינה**
48. רשות הניקוז תהיה גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 7(ז) לחוק מבקר המדינה, התש"ט-1949.

55. בסעיף 52(א) לחוק העיקרי, במקום "הממשלתית" יבוא "הארצית" ובמקום "רשות" תיקון סעיף 52 הניקוז" יבוא "הרשות האגנית".

56. בסעיף 53 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, במקום "שר החקלאות" יבוא "מנהל הרשות הארצית";

(ב) בפסקה (1), בסופה יבוא "צו כאמור יפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של המשרד";

(ג) בפסקה (2), במקום "למנהל הרשות הממשלתית" יבוא "לרשות אגנית";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "הממשלתית" יבוא "הארצית" והסיפה החל במילים "לא קיבל" – תימחק.

57. אחרי סעיף 53 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת פרק י'

"פרק י': פיקוח ואכיפה

הסמכת מפקחים 55א. (א) השר רשאי להסמיך –

(1) מבין עובדי משרדו, או מבין עובדי המשרד להגנת הסביבה בהסמכת השר להגנת הסביבה – מפקחים שיהיו נתונים להם הסמכויות לפי סעיפים 53 ו-53ג, כולן או חלקן;

ד ב ר י ה ס ב ר

(ג) אושרה תכנית למפעל קיים לפי סעיף זה, רשאי שר החקלאות לאחר התייעצות במועצה, להרשות שארונות הניקוז בקשר למפעל ויטלו אף לכיסוי מלא או חלקי של אותן התוצאות שהוצאו להקמת המפעל, לשינוי או להחזקתו תוך שנה לפני אישור התכנית – למעט אותו חלק מהוצאות אלה השווה לסכום שניתן למטרות אלה על ידי אוצר המדינה; הודעה על הרשאה כאמור תפורסם ברשומות.

סעיף 56 סעיף 53(א) לחוק מקנה לשר החקלאות ופיתוח הכפר את הסמכות להכריז על אזור מוגן למניעת סכנה, שיטפון או סחף קרקע או לתקן נזק שנגרם על ידי שיטפון או סחף, ולהורות למנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב לבצע עבודות באזור כאמור. מוצע להעביר את הסמכות האמורה של שר החקלאות ופיתוח הכפר למנהל הרשות הארצית, שכן אין המדובר בקביעת עניין שבמדיניות, אלא בפעולות שגורם לבצע במקרה חירום, במהירות ועל בסיס שיקול דעת מקצועי. לפיכך הגורם המתאים לעניין זה הוא מנהל הרשות הארצית.

כמו כן מוצע לקבוע כי הגורם המבצע של עבודה או פעולה דחופה באזור מוגן, לפי פסקה (2) של סעיף 53(א) לחוק, יהיה הרשות האגנית ולא מנהל הרשות הממשלתית, כפי שקבוע היום, מכיוון שהרשות האגנית היא הגורם היעיל והמקצועי ביותר לביצוע פעולות כאמור.

סעיף 57 בפרק השני לחוק, שכותרתו "פיקוח על עורקים" – שיהפוך לפרק ו' בהתאם לתיקון המוצע (ר' סעיפים 8 עד 14 להצעת החוק), נקבעו מגבלות שונות על תושבי המדינה בביצוע פעולות העלולות להשפיע על הניקוז, כגון איסור על הטיית מים ואיסור על הקמת מבנים

חובת רשות הניקוז לקיים הוראות השר

49. לא מילאה רשות הניקוז תפקיד מתפקידה, רשאי שר החקלאות לצוות עליה לעשות את הדרוש לביצוע אותו תפקיד בדרך שיקבע בצו, ואם לא קיימה רשות הניקוז הוראות הצו האמור, רשאי שר החקלאות להטיל את קיומו על מנהל הרשות הממשלתית ולגבות מרשות הניקוז את ההוצאות שהוצאו לענין זה.

ביצוע פעולות ניקוז על-ידי המנהל

50. (א) כל עוד לא הוקמה רשות ניקוז לאזור ניקוז, רשאי מנהל הרשות הממשלתית, באישור שר החקלאות, להקים, להחזיק ולשנות מפעלי ניקוז.

(ב) השתמש מנהל הרשות הממשלתית בסמכותו זו, ינהג בכל פעולותיו, לרבות פרסום תכניות והטלת ארנונות, כאילו היה רשות ניקוז שהוקמה בהתאם להוראות חוק זה, וכל סעד הניתן לאדם נגד רשות הניקוז – ניתן לו נגד מנהל הרשות הממשלתית.

מפעלים קיימים

51. (א) מפעל ניקוז שהוקם לפני תחילתו של חוק זה או שבהקמתו הוחל לפני אותו יום, רשאי שר החקלאות, לאחר התייעצות במועצה, לאשר תכנית להקמתו ולהפעלתו מיום האישור או מיום מאוחר יותר, ויראו את התכנית כאילו אושרה וקיבלה תוקף לפי הוראות חוק זה.

(ב) הודעה על אישור תכנית לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

(2) מבין עובדי הרשויות האגניות – מפקחים שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי סעיף 53ב.

(ב) לא יוסמך מפקח לפי סעיף קטן (א)(1), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטי העובד, כי היא אינה מתנגדת להסמכתו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, כפי שהורה השר בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.

(ג) לא יוסמך מפקח לפי סעיף קטן (א)(2), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת השר לשמש מפקח;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי סעיף 53ב כפי שהורה השר;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר.

53ב. לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי סעיפים 4, (א)7 ו-53(א) (1) לחוק זה, רשאי מפקח –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוע הוראות חוק זה או להקל על ביצוען; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995¹⁴;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייד, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט.

53ג. התעורר חשד לביצוע עבירה על הוראות חוק זה, רשאי מפקח לחקור כל אדם הקשור לעבירה כאמור, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לביצוע העבירה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)¹⁵, בשינויים המחויבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

לקיומן של הוראות אלה ובפועל קיימות הפרות רבות של האיסורים הקבועים בחוק.

בעורק שלא בהיתר. כמו כן ניתנה סמכות להורות לאדם שביצע פעולות כאמור שלא בהיתר, על החזרת המצב לקדמותו ואולם כיום לא ניתנו בחוק סמכויות פיקוח

¹⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

¹⁵ חוקי א", כרך א', עמ' (ע) 439, (א) 467.

- זיהוי מפקחים 753. מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים כל אלה, לפי העניין:
- (1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו, ולעניין מפקח שמונה לפי סעיף 53א(א)(1) – נוסף על האמור, הוא לובש מדי מפקח, בצבע ובצורה שהורה לעניין זה מנהל הרשות הארצית, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחוצים להיות מדי משטרה;
- (2) יש בידו תעודת מפקח החתומה בידי השר, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.
753. (א) על אף הוראות סעיפים 53 ו-53ג, מפקח לא יעשה שימוש בסמכויותיו לפי חוק זה כלפי מערכת הביטחון אלא לאחר שעבר התאמה ביטחונית כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002.¹⁶
- (ב) שר החקלאות ופיתוח הכפר, בהסכמת השר הממונה, יקבע בנהלים תנאים לשימוש בסמכויות לפי חוק זה כלפי מערכת הביטחון, בשים לב לטעמים של ביטחון המדינה, שלום הציבור וביטחונו; בהעדר הסכמה בין השרים, יקבע ראש הממשלה נהלים כאמור.
- (ג) הוראות סעיף קטן (ב) יחולו גם על שינוי התנאים שנקבעו לפי אותו סעיף קטן.
- (ד) בסעיף זה –
- "מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה:
- (1) משרד הביטחון ויחידות הסמך שלו;
- (2) צבא הגנה לישראל;
- (3) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;
- (4) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998,¹⁷ שאינם יחידות כאמור בפסקה (3), ואשר שר הביטחון הודיע עליהם לשר החקלאות ופיתוח הכפר;
- (5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות להגנה על עדים;
- "השר הממונה" – כמפורט להלן, לפי העניין:
- (1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (1), (2) ו-(4) להגדרה "מערכת הביטחון" – שר הביטחון;

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי לתת כלים להבטחת קיום הוראות החוק, מוצע להסמיך את שר החקלאות ופיתוח הכפר לתת לעובדי הרשויות האגנויות סמכויות פיקוח וכן סמכויות פיקוח וחקירה לעובדי המדינה.

¹⁶ ס"ח התשס"ב, עמ' 179.

¹⁷ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

(2) לעניין הגופים המנויים בפסקה (3) להגדרה "מערכת הביטחון" – ראש הממשלה;

(3) לעניין הגופים המנויים בפסקה (5) להגדרה "מערכת הביטחון" – השר לביטחון הפנים.

הנחיות להפעלת 153. לא יופעלו סמכויות כאמור בסעיפים 53 ו-53 אלא בהתאם לסמכויות להנחיות הרשות הארצית.

הוספת כותרת פרק י"א 58. לפני סעיף 58 לחוק העיקרי יבוא:

"פרק י"א: עונשין"

החלפת סעיף 58 59. במקום סעיף 58 לחוק העיקרי יבוא:

"עונשין 58. (א) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977¹⁸ (להלן – חוק העונשין), ואם נעברה העבירה בידי תאגיד – כפל הקנס האמור:

(1) מבצע את אחת הפעולות המנויות בסעיף 4 בלא היתר ממנהל הרשות הארצית או ממנהל הרשות האגנית, לפי העניין, או שלא בהתאם לתנאי היתר כאמור;

(2) מפר הוראות צו לפי סעיפים 7(א) או 53(א)(1).

(ב) היתה העבירה עבירה נמשכת, ייוסף על הקנס הקבוע בסעיף קטן (א), קנס כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין לכל יום שבו נמשכת העבירה, ואם נעברה העבירה בידי תאגיד – כפל הקנס האמור.

הוספת כותרת פרק י"ב 60. אחרי סעיף 58 לחוק העיקרי יבוא:

"פרק י"ב: הוראות שונות."

תיקון סעיף 59 61. בסעיף 59 לחוק העיקרי, במקום "הממשלית" יבוא "הארצית" ובמקום "רשות הניקוז" יבוא "הרשות האגנית".

הוספת סעיפים 59 א עד 59 62. אחרי סעיף 59 לחוק העיקרי יבוא:

"ביצוע פעולות 59 א. (א) כל עוד לא הוקמה רשות אגנית לאזור ניקוז, רשאי מנהל הרשות הארצית, באישור השר, להקים, להחזיק ולשנות מפעלי ניקוז באותו אזור. טיפול בנגר בידי המנהל

ד ב ר י ה ס ב ר

לירות או שני הענשים כאחד בעד כל יום שבו נמשכת העבירה אחרי הרשעה בדין.

מוצע להחליף את סעיף העונשין האמור ולעדכן בהתאם לנוסחים המקובלים בחקיקה עדכנית.

סעיף 62 לסעיף 59 המוצע

כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 53 להצעת החוק, מוצע לבטל את סעיף 50 לחוק, המסמיק את המנהל

סעיפים 58 לחוק, שעניינו "עבירות ועונשין" קובע 58 ו-59 לאמור:

"58. העובר על הסעיפים 4 או 5 או על צו לפי הסעיפים 6 או 53 או על הוראת תקנות לפי חוק זה, וכן המפריע למנהל הרשות הממשלתית או לרשות הניקוז או למי שפועל בשמם, למלא את תפקידיהם או להשתמש בסמכויותיהם, דינם – מאסר שנה אחת או קנס 1000 לירות; היתה העבירה נמשכת, דינם – מאסר נוסף של שבוע או קנס נוסף של 50

¹⁸ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(ב) השתמש מנהל הרשות הארצית בסמכותו לפי סעיף קטן (א), ינהג בכל פעולותיו, לרבות פרסום תכניות והטלת ארנונות, כאילו היה רשות אגנית שהוקמה בהתאם להוראות חוק זה, וכל סעד הניתן לאדם נגד הרשות האגנית יהיה נתון לו נגד מנהל הרשות הארצית.

59ב. (א) על החלטה של רשות לפי חוק זה ניתן לערור לפני בית הדין לענייני מים, בתוך 30 ימים מיום שהחלטה פורסמה כדין, מיום שהערור קיבל הודעה עליה או מיום שנודע לעורר עליה, לפי המוקדם.

ערר לבית הדין לענייני מים

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על –

(1) החלטות של שר והחלטות של המועצה הארצית, לרבות החלטות הטעונות אישור של שר או אישור של המועצה הארצית, וכן החלטה של מנהל הרשות הארצית לפי סעיפים 53(א) ו-59א(א);

(2) התקנת תקנות, כללים, צווים או חוקי עזר לפי חוק זה.

59ג. (א) רשות אגנית רשאית, באישור השר לאחר שהתייעץ עם המועצה הארצית, להתקין חוקי עזר בכל הנוגע לביצוע תפקידיה, ובכלל זה –

חוקי עזר

(1) להסדיר חפירת תעלות, הקמת מבנים או התקנת מיתקנים כדי למנוע הפרעה להקמתו או לפעולתו התקינה של מפעל ניקוז;

(2) להגביל או להסדיר את הגישה לעורקים או את המעבר בהם, לאדם, לבעלי חיים או לכלי רכב.

(ב) הוראות פרק שלושה עשר לפקודת העיריות יחולו, בשינויים המחויבים לפי העניין, על חוקי עזר של רשות אגנית, ואולם לא יוטלו אגרות ותשלומי חובה אחרים מכוח חוקי עזר אלה והם לא יהיו כפופים לאישור שר הפנים.

ד ב ר י ה ס ב ר

המועצה הארצית, לרבות החלטות הטעונות את אישורם, החלטות של מנהל הרשות הארצית לפי סעיפים 53(א) ו-59א(א) וחקיקת משנה לפי החוק. החלטות מעין אלה מן הראוי שיידונו בערכאות הכלליות המתאימות, לפי העניין, ולא לפני בית הדין לענייני מים.

לסעיף 59 המוצע

כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 52 להצעת החוק, מוצע לבטל את סעיף 44 לחוק, המסמיך את רשות הניקוז לקבוע חוקי עזר בכל הנוגע לביצוע תפקידיה, ולעגן סמכות זו בסעיף 59 המוצע, במסגרת פרק י"ב המוצע שכותרתו "הוראות שונות".

לבצע פעולות ניקוז כל עוד לא הוקמה רשות ניקוז לאזור ניקוז, ולעגן סמכות זו בסעיף 59 המוצע, במסגרת פרק י"ב המוצע שכותרתו "הוראות שונות".

לסעיף 59 המוצע

בכמה סעיפים בחוק נקבעה זכות ערר לבית הדין לענייני מים – סעיף 6(ג), סעיף 8, סעיף 43א(ד) וסעיף 53(ג). ואולם לא נקבע כלל אחיד וברור בחוק, ובהעדר הוראה כללית בעניין החלטות שונות של אותו גורם מוסמך, יידונו ההחלטות בערכאות שונות, בלי שיש לכך כל הצדקה אמיתית. לפיכך מוצע לקבוע הוראה כללית ולפיה על החלטה של רשות לפי חוק זה יהיה ניתן לערור לפני בית הדין לענייני מים, למעט בנוגע להחלטות של שר ושל

- תיקון סעיף 62 63. בסעיף 62 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ובכלל זה מסמכויות מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב לפי חוק המים".
- הוספת תוספת 64. אחרי סעיף 63 לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת"

(סעיפים 3ה(א), 3(2) ו-3(א))

בתוספת זו, "אזור ניקוז כנרת", "אזור ניקוז ירדן דרומי", "אזור ניקוז קישון", "אזור ניקוז גליל מערבי", "אזור ניקוז כרמל", "אזור ניקוז שרון", "אזור ניקוז ירקון", "אזור ניקוז שורק-לכיש", "אזור ניקוז שקמה-בשור", "אזור ניקוז ים המלח", "אזור ניקוז ערבה" – כמשמעותם באכרזת הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (אזורי ניקוז), התשנ"ו-1996¹⁹.

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקולות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
כנרת	אזור ניקוז כנרת	עיריות –	נציג עיריות	
		טבריה	1	אחד, שני נציגי מועצות מקומיות, וחמישה נציגי מועצות אזוריות
		צפת	1	
		קרית שמונה	1	
		מועצות מקומיות –		
		אל עג'ר	1	
		בוקעתא	1	
		גוש חלב	1	
		חצור הגלילית	1	
		טובא-זנגריה	1	
		יבנאל	1	
		יסוד המעלה	1	
		כנרת	1	
		מגדל שמש	1	
		מגאר	1	
		מגדל	1	
		מטולה	1	
		מנחמיה	1	
		מסעדה	1	

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 63 סעיף 62 לחוק קובע כי החוק אינו גורע מחיובים שהוטלו ומסמכויות שהוענקו בחיקוק אחר. מוצע להוסיף, לשם הבהרה ולמען הסר ספק, כי אין בחוק
- כדי לגרוע גם מסמכויות מנהל הרשות למים ולביוב לפי חוק המים, התשי"ט-1959.

¹⁹ ק"ת התשנ"ו, עמ' 1163.

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקולות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
		עילבון	1	
		עין קיניה	1	
		קצרין	1	
		ראמה	1	
		ראש פינה	1	
		מועצות אזוריות –		
		גולן	3	
		הגליל העליון	3	
		הגליל התחתון	2	
		מבואות החרמון	2	
		מרום הגליל	2	
		עמק הירדן	3	
		בעלי קרקעות –		
		קרן קיימת לישראל	1	
ירדן דרומי	אזור ניקוז ירדן דרומי	עיריות –		נציג עיריות אחד,
		נצרת עילית	1	נציג מועצות
		עפולה	1	מקומיות אחד,
				ושני נציגי
				מועצות אזוריות
		מועצות מקומיות –		
		איכסאל	1	
		בית שאן	1	
		דבוריה	1	
		כפר קמה	1	
		כפר תבור	1	
		עין מא'הל	1	
		שבלי	1	
		מועצות אזוריות –		
		בקעת בית שאן	3	

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקולות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
		הגלבוע	2	
		הגליל התחתון	2	
		נוף הגליל	1	
		עמק יזרעאל	2	
קישון	אזור ניקוז קישון	עיריות –		שני נציגי עיריות,
		חיפה	2	שני נציגי מועצות
		מגדל העמק	1	מקומיות וארבעה
		נצרת	1	נציגי מועצות
		נצרת עילית	1	אזוריות
		נשר	1	
		עפולה	2	
		קרית אתא	1	
		קרית ביאליק	1	
		קרית מוצקין	1	
		שפרעם	1	
		מועצות מקומיות –		
		איכסאל	1	
		ביר אל-מכסור	1	
		בסמת טבעון	1	
		בועיינה-נוג'ידאת	1	
		זרזיר	1	
		טורעאן	1	
		יפיע	1	
		יקנעם עילית	1	
		כפר כנא	1	
		כפר מנדא	1	
		כעביה-טבאש-	1	
		חג'אג'רה		
		משהד	1	
		עילוט	1	
		עספייא	1	

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקולות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
		קרית טבעון	1	
		ריינה	1	
		רכסים	1	
		רמת ישי	1	
		מועצות אזוריות –		
		הגלבוע	2	
		הגליל התחתון	2	
		זבולון	2	
		מגידו	2	
		משגב	1	
		נוף הגליל	1	
		נחל עירון	1	
		עמק יזרעאל	5	
גליל מערבי	אזור ניקוז גליל מערבי	עיריות –		שלושה נציגי עיריות, שלושה נציגי מועצות מקומיות וארבעה נציגי מועצות אזוריות
		כרמיאל	1	
		מעלות תרשיחא	1	
		נהריה	2	
		סח'נין	1	
		עכו	2	
		קרית ים	1	
		קרית מוצקין	1	
		קרית ביאליק	1	
		תמרה	1	
		מועצות מקומיות –		
		אבו סנאן-כפר יאסיף	1	
		איעבלין	1	
		בית ג'ן	1	
		ביענה	1	
		ג'דיידה-מכר	1	
		ג'וליס	1	

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקולות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
		דייר אל-אסד	1	
		דייר חנא	1	
		חצרות יסף	1	
		חורפיש	1	
		ינוח-ג'ת	1	
		ירכא	1	
		כאבול	1	
		כאוכב אבו אלהיג'א	1	
		כסרא-סומיע	1	
		כפר ורדים	1	
		מג'ד אל-כרום	1	
		מזרעה	1	
		מעיליא	1	
		נחף	1	
		סאג'ור	1	
		עראבה	1	
		פסוטה	1	
		פקיעין	1	
		ראמה	1	
		שבי ציון	1	
		שלומי	1	
		שעב	1	
		מועצה מקומית -		
		תעשייתית מגדל תפן	1	
		מועצות אזוריות -		
		מטה אשר	3	
		מעלה יוסף	3	
		מרום הגליל	2	
		משגב	2	

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקולות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
כרמל	אזור ניקוז כרמל	עיריות –		נציג עיריות אחד,
		חיפה	2	שני נציגי מועצות
		טירת כרמל	1	מקומיות ושלושה
		מועצות מקומיות –		נציגי מועצות
		אור עקיבא	1	אזוריות
		בנימינה	1	
		גבעת עדה	1	
		ג'יסר אל-זרקא	1	
		דאלית אל-כרמל	1	
		זכרון יעקב	2	
		כפר קרע	1	
		עספייא	1	
		עתלית	1	
		פורידיס	1	
		פרדס-חנה-כרכור	1	
		מועצות אזוריות –		
		אלונה	1	
		חוף הכרמל	2	
		מגידו	2	
		מנשה	1	
		נחל עירון	1	
		בעלי קרקעות –		
		חב' גני רמת הנדיב	1	
		בע"מ		
		החב' לפיתוח	1	
		קיסריה בע"מ		
שרון	אזור ניקוז שרון	עיריות –		שני נציגי עיריות,
		אום אל-פחם	1	שני נציגי מועצות
		אל-טירה	1	מקומיות וארבעה
		באקה אל-גרבייה	1	נציגי מועצות
				אזוריות

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקולות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
		חדרה	2	
		טייבה	1	
		כפר סבא	1	
		נתניה	2	
		רעננה	1	
		מועצות מקומיות –		
		אבן יהודה	1	
		אליכין	1	
		ג'ת	1	
		זמר	1	
		כוכב יאיר	1	
		כפר יונה	1	
		כפר שמריהו	1	
		קציר-חריש	1	
		ערערה	1	
		פרדס־חנה-כרכור	1	
		פרדסיה	1	
		קדימה	1	
		קלנסווה	1	
		תל מונד	1	
		מועצות אזוריות –		
		דרום השרון	2	
		חוף השרון	2	
		לב השרון	2	
		מנשה	2	
		נחל עירון	1	
		עמק חפר	3	
		בעלי קרקעות –		
		החב' לפיתוח קיסריה בע"מ	1	

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקולות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
ירקון	אזור ניקוז ירקון	עיריות –		שלושה נציגי
		אור יהודה	1	עיריות, שלושה
		בני ברק	2	נציגי מועצות
		בת ים	2	מקומיות וארבעה
		גבעתיים	1	נציגי מועצות
		הוד השרון	1	אזוריות
		הרצליה	1	
		חולון	2	
		יהוד	1	
		כפר סבא	1	
		לוד	1	
		פתח תקוה	2	
		קרית אונו	1	
		ראש העין	1	
		רמלה	1	
		רמת גן	1	
		תל-אביב-יפו	2	
		מועצות מקומיות –		
		אזור	1	
		אלעד	1	
		בית דגן	1	
		גבעת שמואל	1	
		ג'לג'וליה	1	
		גני תקוה	1	
		כפר ברא	1	
		כפר קאסם	1	
		כפר שמריהו	1	
		מודיעין	1	
		מכבים-רעות	1	
		נווה אפרים מונסון	1	

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקלות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
		סביון	1	
		רמות השבים	1	
		רמת השרון	1	
		שוהם	1	
		מועצות אזוריות –		
		אפעל	1	
		גזר	1	
		דרום השרון	2	
		הירקון	1	
		חבל מודיעין	2	
		חוף השרון	1	
		מטה יהודה	2	
		עמק לוד	1	
שורק-לכיש	אזור ניקוז שורק-לכיש	עיריות –		שני נציגי עיריות,
		אשדוד	2	שני נציגי מועצות
		בית שמש	1	מקומיות וארבעה
		יבנה	1	נציגי מועצות
		ירושלים	2	אזוריות
		נס ציונה	1	
		קרית גת	1	
		ראשון לציון	1	
		רחובות	1	
		מועצות מקומיות –		
		אבו גוש	1	
		באר יעקב	1	
		בני עי"ש	1	
		גדרה	1	
		גן יבנה	1	
		מבשרת ציון	1	
		מזכרת בתיה	1	

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקולות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
		קרית יערים	1	
		קרית מלאכי	1	
		קרית עקרון	1	
		מועצות אזוריות –		
		באר טוביה	2	
		ברנר	1	
		גדרות	1	
		גזר	1	
		גן רווה	1	
		חבל יבנה	1	
		יואב	2	
		לכיש	4	
		מטה יהודה	2	
		נחל שורק	1	
		שפיר	1	
שקמה-בשור	אזור ניקוז שקמה-בשור	עיריות –		נציג עיריות
		אופקים	1	אחד, שני נציגי
		אשקלון	1	מועצות מקומיות
		באר שבע	1	ושלושה נציגי
		דימונה	1	מועצות
		רהט	1	
		שדרות	1	
		מועצות מקומיות –		
		חורה	1	
		ירוחם	1	
		כסיפה	1	
		להבים	1	
		לקיה	1	
		מיתר	1	
		נתיבות	1	

טור א' שם הרשות האגנית	טור ב' תחום הרשות האגנית	טור ג' רשויות מקומיות וגופים החברים ברשות האגנית	טור ד' מספר הקלות של הרשות המקומית או הגוף	טור ה' נציגי הרשויות המקומיות בהנהלה
		עומר	1	
		ערערה בנגב	1	
		שגב שלום	1	
		תל שבע	1	
		מועצה מקומית תעשייתית		
		רמת חובב	1	
		מועצות אזוריות –		
		אשכול	2	
		בני שמעון	2	
		חוף אשקלון	1	
		לכיש	2	
		מרחבים	2	
		עזתה	1	
		רמת נגב	3	
		שער הנגב	1	
ים המלח	אזור ניקוז ים המלח	עיריות – ירושלים	1	נציג עיריות אחד, נציג מועצות מקומיות אחד ונציג מועצות אזוריות אחד
		ערד	1	
		מועצות מקומיות –		
		מצפה רמון	1	
		מועצות אזוריות –		
		תמר	2	
ערבה	אזור ניקוז ערבה	עיריות – אילת	1	נציג עיריות אחד ושני נציגי מועצות אזוריות
		מועצות אזוריות –		
		הערבה התיכונה	1	
		חבל אילות	2	
		רמת נגב	1	

65. בחוק המים, התשי"ט-1959²⁰, בסעיף 140(ב), במקום "המסורים לשיפוט והכרעתה של ועדת שפיטה" יבוא "הנתונים לסמכותו" ובמקום "הניקוז" יבוא "ניהול הנגר".
66. בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, בתוספת השנייה, אחרי פרט 24 יבוא:
"25. המועצה הארצית לניהול נגר לפי חוק ניהול הנגר וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח-1957".
67. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000²¹, בתוספת הראשונה, בפרט 10(ב), בסופו יבוא:
"9) סעיף 23(א) ו-(ב) לחוק ניהול הנגר וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח-1957".
68. תקנות ראשונות לפי סעיף 143א(ב) ו-(1) ו-(2) ו-(3) יותקנו בתוך 12 חודשים מיום פרסומן של חוק זה (להלן – יום הפרסום).
69. מועצה ארצית ראשונה, כאמור בסעיף 2 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 6 לחוק זה, תתמנה בתוך שישה חודשים מיום הפרסום.

ד ב ר י ה ס ב ר

השטח שעליו חלה התכנית, והועדה רשאית לאשר את התכנית או לא לאשרה, על אף האמור בפקודת בנין ערים, 1936, בדבר דרכי אישור תכניות בנין עיר.

(ב) לא תסרב הועדה המחוזית לאשר תכנית אלא מטעמים שמכוחם רשאית היא לסרב לאשר תכנית בנין עיר לפי פקודת בנין ערים, 1936.

סעיף 23(א) ו-(ב) לחוק הניקוז עוסקים בתיאום תכניות ניקוז עם תכניות לפי חוק התכנון והבנייה. במסגרת זאת הסעיף האמור קובע כי תכנית ניקוז תובא לאישור של הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה שבמחוז נמצא השטח שעליו חלה התכנית. מוצע לתקן את פרט 10(ב) לתוספת הראשונה של חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, ולקבוע כי כנגד החלטה של ועדה מחוזית לתכנון ולבנייה לגבי תכנית ניקוז לפי סעיף 23(א) או (ב) לחוק הניקוז, יהיה ניתן לעתור לבית משפט לעניינים מינהליים, כפי שמקובל בחקיקה לגבי החלטות דומות של רשויות בענייני תכנון ובנייה.

סעיף 68 בסעיף 143א המוצע, כנוסחו בסעיף 50 להצעת החוק, מוצע להסמיך את השרים לקבוע אמות מידה לקביעת תעריפים על ידי הרשויות האגניות, בהתחשב בשיקולים שונים, וכן לקבוע אמות מידה שעל בסיסן תקבע המועצה הארצית את היקף התקציב שיועבר ממכסת הניקוז הממשלתית לטיפול בהקמת מפעלי ניקוז בעורקים ראשיים. מטבע הדברים, לגיבושן של תקנות בעניינים אלה נדרש פרק זמן, ולפיכך מוצע לקבוע כי תקנות ראשונות כאמור יותקנו בתוך 12 חודשים מיום פרסום החוק המוצע.

סעיף 69 מינוי ראשון של חברי המועצה הארצית, שמוצע להקימה בסעיף 2 המוצע, כנוסחו בסעיף 6 להצעת החוק, מצריך זמן לשם איתור המועמדים, בדיקתם

סעיף 65 בית הדין לענייני מים הוקם בסעיף 140(א) לחוק המים, התשי"ט-1959. בסעיף 140(ב) לחוק האמור נקבע כי בית הדין יהיה מוסמך לדון בכל העניינים המסורים לוועדת שפיטה לפי חוק הניקוז. וזה נוסח הסעיף: "140. (א) שר המשפטים יקים, בצו, בית דין או בתי דין לענייני מים ויקבע מקום מושבם ואזור שיפוטם.

(ב) בית הדין יהיה מוסמך לדון, בנוסף לעניינים המסורים לו לפי חוק זה, בכל העניינים המסורים לשיפוט והכרעתה של ועדת שפיטה לפי חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח-1957".

ואולם בחוק הניקוז כבר לא מופיעה כלל ועדת שפיטה, אלא ניתנות סמכויות בהוראות ספציפיות לבית הדין למים. לפיכך, לצד התיקון שבסעיף 59 המוצע, מוצע לתקן את סעיף 140(ב) לחוק המים ולקבוע הוראה כללית בדבר סמכות בית הדין למים לדון בערר בעניינים הנתונים לסמכותו לפי חוק הניקוז, ובכך להתאים את הסעיף האמור לנוסחו העדכני של חוק הניקוז.

סעיף 66 סעיף 60 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, מחיל, בין השאר, הוראות לעניין תנאי כשירות ובדיקה של מינויים, לגבי נציגים של גופים שהוקמו בחיקוק, ובלבד שהם מנויים בתוספת השנייה לאותו חוק. לאור ההוראה המוצעת בסעיף 6 להצעת החוק שלפיה תוקם מועצה ארצית לניהול נגר, מוצע להוסיף אותה לרשימת הגופים שבתוספת השנייה לחוק האמור, כדי שעל מינוי חבריה יחולו ההוראות האמורות מחוק החברות הממשלתיות.

סעיף 67 סעיף 23(א) ו-(ב) לחוק הניקוז קובע כך:
"23. (א) לא יאשר שר החקלאות תכנית לפני שהביאה לפני כל ועדה מחוזית לבנייה ולתכנון עיר שבמחוז נמצא

²⁰ ס"ח התשי"ט, עמ' 169; התש"ע, עמ' 394.

²¹ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ד, עמ' 454.

²² ק"ת התש"ח, עמ' 587; התשנ"ז, עמ' 111.

- (א) רשויות הניקוז שהוקמו בצו הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (הקמת רשויות ניקוז), התש"ך-1960²², יראו אותן כרשויות אגניות לענין חוק זה, ותחומיהן יהיו כמפורט בתוספת לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 64 לחוק זה.
- (ב) על אף האמור בסעיפים 20(2), 21 ו-23(2) –

- (1) עד שתתמנה מועצה ארצית ראשונה כאמור בסעיף 69, יאושרו תכניות ניקוז לפי הוראות החוק העיקרי כנוסחו ערב יום הפרסום;
- (2) תכנית ניקוז שאושרה בידי המועצה המייעצת כאמור בסעיף 2(א) לחוק העיקרי כנוסחו לפני יום הפרסום, יחולו לגבי המשך תהליך אישורה הוראות הפרק הרביעי לחוק העיקרי כנוסחו ערב יום הפרסום.
- (ג) על אף האמור בסעיף 43א1 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 50 לחוק זה, עד יום ב' בטבת התשע"ז (31 בדצמבר 2016) יראו לענין הסעיף האמור את התעריפים האחרונים שנקבעו במוסדות כל רשות אגנית ואושרו כדין לפני יום פרסומו של חוק זה, כתעריף המזערי לבית אב ולדונם לגבי אותה רשות אגנית.

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע לקבוע כי תכניות שאושרו בידי המועצה המייעצת כאמור בסעיף 2(א) לחוק הניקוז כנוסחו ערב פרסומו של החוק המוצע, יחולו לגבי המשך תהליך אישורן של הוראות הפרק הרביעי לחוק העיקרי כנוסחו ערב פרסומו של החוק המוצע. זאת כדי שתהליך אישורן של תכניות כאמור לא יתעכב יתר על המידה.

לסעיף קטן (ג)

מוצע לקבוע הוראת מעבר ולפיה, על אף האמור בסעיף 43א1 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 50 להצעת החוק, עד יום ב' בטבת התשע"ז (31 בדצמבר 2016) יראו לענין הסעיף האמור את התעריפים האחרונים שנקבעו במוסדות כל רשות אגנית ואושרו כדין לפני יום פרסומו של החוק המוצע, כתעריף המזערי לבית אב ולדונם לגבי אותה רשות אגנית. באופן זה עד סוף שנת 2016 לא יהיה צורך בקביעת תעריפים מזעריים לרשויות האגניות, והתעריפים של הרשויות האגניות השונות שיהיו בתוקף ערב פרסומו של החוק המוצע יהיו התעריפים המזעריים שהרשויות האגניות לא יוכלו לרדת מתחתיהם בקביעת התעריפים בתחומן.

ואישור מינוים. לפיכך מוצע לקבוע כי מועצה ארצית ראשונה תתמנה בתוך שישה חודשים מיום פרסום החוק המוצע.

סעיף 70 לסעיף קטן (א)

רשויות הניקוז הוקמו זה מכבר בצו הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (הקמת רשויות ניקוז), התש"ך-1960. במסגרת הצעת החוק מוצע להעלות הוראות שנקבעו בצו לחוק עצמו, באשר מדובר בהוראות שמקובל לקבען בחקיקה ראשית. ואולם רשויות הניקוז שהוקמו זה מכבר בצו כאמור ימשיכו לפעול לפי החוק המוצע, ויראו אותן כרשויות אגניות לפי החוק המוצע.

לסעיף קטן (ב)

כדי שלא ייווצר "ואקום" באישור תכניות ניקוז מיום פרסום החוק המוצע ועד למינויה של המועצה הארצית הראשונה לפי סעיף 2 המוצע, כנוסחו בסעיף 6 להצעת החוק, אשר תהיה הגורם המוסמך לאשר תכניות כאמור לפי סעיפים 20(2) ו-23(2) להצעת החוק, מוצע לקבוע הוראת מעבר ולפיה עד למינוי המועצה הארצית החדשה יאושרו תכניות ניקוז לפי הוראות חוק הניקוז כנוסחו ערב פרסומו של החוק המוצע.

